

Brassói Lapok

Ara 6 lei

Vasárnap
1931 * március 15

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

61. szám
XXXVII évtől

Ara 6 lei

A kincstár miért nem olcsóbbít?

Olcsósági habfodrok bodrosoknak a mindennapi élet vizein. A világválság magával hozta, hogy amit a föld ad, vagy ami a földből táplálkozik, értékecsökkenően kerüljön a piacra.

A föld és gabona árának pusztító hatású alásüllyedése mellett azonban minden egyéb ugynevezett olcsóság nemcsak aránytalanul csekély, de ma még alig jelent számbevehető könnyebbülést azokra a társadalmi osztályokra nézve, melyek a gazdasági válságot a legerősebben szenvedik.

Nagyon indokolt tehát az a hatóság és társadalmi törekvés, mely az élelmiszerek és iparcikkek árának növekedését egyengetni akarja hozni a föld és a liszt árával, s közelebb akarja juttatni a csizmát a lábához. Kíváncsok, hogy az érdekeltek önként vegyék alapos revízió alá árúikat, természetesen életviszonyaik, terheik és kilátásaik komoly figyelembevételével. Semmiesetre se kövessék a kormány példáját, mely, mialatt az adókat és illetékeket állandóan növeli, s alkalmazzait áldozati taksákkal nyomorítja meg, vagy éppen elcsapja, s a munkanélküliek segítségének kötelezettségét a társadalomra hárítja. A gazdasági élet egyetlen bizonylatában sem produkált árleszállítást. Ami állami üzem, vagy monopólium, azokban változatlanul dühöngnek a korábban megállapított magas árak s Manoilescu még a cukor árát sem engedni készült, hogy a fogyasztásból csak a kincstár sajtoljon ki újabb hasznot.

Amíg ez a jó, előjáró példa hiányzik, az olcsóság maga is szükséges rossz marad, amit ezer más vonatkozásban drágán kell megfizelnünk.

Amit a köcsönből legelőször fizetni kell

Birák nem kaptak még fizetést, tanítók nem kaptak még fizetést, a pármegyei tisztviselői nem kaptak még fizetést, nyugdíjasok nem kaptak még nyugdíjat — sok helyen hónapok óta sem — így hangzanak a panaszok, a jelentések az ország minden részéből.

Az állami hivatalnokok régebben egy svájci kronométer pontosságával kapják meg a fizetésüket, még a háború zavarai és zivatari közepette is. A legnehezebb gazdasági és politikai válságok érintetlenül hagyták a közalkalmazottak és a nyugdíjasok illetményeit, amint hogy az állam számára dolgozó ipar és más vállalkozás is, a kellő formák elintézése után, szabályos módon, nagyobb késedelem nélkül kapta meg követeléseit.

Másutt mindenütt így van ez ma is — egy óriási világválság közepén — csak éppen nálunk kell ideznie annak a szégyenletes állapotnak, hogy az állampénztárak, mint egy rossz adós, aki a szabósnak mindig visszakergeti a számláit, a fizetésükért jelentkező tisztviselőknek és nyugdíjasoknak sztereotip módon adják a halogatót, az elutasító válaszlétet: nincs pénz, jöjjenek később, nem fölünk függ, majd ha megkapjuk a pénzügyminiszter utalványát!

Nos, ez az utalvány már esztendő óta párat magára és páratja az áldozati taksás hivatalnokokat és éhező nyugdíjasokat. Csoda, hogy ily viszonyok közt külföldi kölcsönt kapott az ország, de hogy nehezen ment és drágán adták, abban jelentős része van ennek a pontatlan, megbízhatatlan rendszernek is.

A kölcsön most megvan, a pénzügyminiszter még azzal sem meglehetősen elégedett, hogy nincs pénz. Küldje tehát szót az utalványait és rendezze úgy a finanszírozást, s főképp az adminisztrációt, hogy a fizetések és nyugdíjak az egész országban egységesen, egyidőben pontosan teljesíthetők.

Már igazán itt az ideje

Cesianu párisi követ

hozta magával az aláírt kölcsönszerződést

Mironescu miniszterelnök rendkívül kedvezőnek mondja a feltételeket

Ujabb 11 millió dollár utépitési kölcsönt kap Románia

Bukarest, március 13.

Tegnap este hét órakor Dinu Cesianu párisi követ és a kölcsönről tárgyaló delegáció tagjai, Popovici pénzügyminiszter kíséretével, megérkeztek Bukarestbe.

A kölcsönszerződés aláírt szövegét a követ, Dinu Cesianu hozta magával. Az állomáson a többségi pártból számos gratuláló és örvendező fogadta az érkezőket.

Dinu Cesianu csak lemosta magáról az ut porát és átöltözködött s máris kihallgatáson jelentkezett Mironescu miniszterelnöknek, akinek részletes jelentést kíséretében nyújtotta át az aláírt szerződést. A követ behatóan ismertette a hosszas és kínos tárgyalás során felmerült összes nehézségeket s külön is hangsúlyozta, hogy csak Popovici kitartó energiájának, soha el nem csüggedő és meg nem hátráló munkakedvének lehet köszönni, hogy a valóban súlyos akadályokat a kölcsön megkötésének utjából a román delegáció el tudta hárítani. Nem feledkezett meg arról sem, hogy a francia kormány és a francia diplomácia igen értékes segítséget nyújtott Romániának az aggodalmaskodó bankárokkal szemben.

Mironescu miniszterelnöknek tett jelentése után Dinu Cesianu fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt a következőket jelentette ki:

— Nem igaz az, hogy a jelenlegi kölcsön feltételei nagyon súlyosak volna Romániára nézve. Ezuttal például a román államnak nem kellett semmiféle különösebb garanciát nyújtania a pénzügyi ellenőrzésen kívül, holott a stabilizációs kölcsön nyújtásánál ennivel nem elégedtek meg. Ennél a kölcsönnél a garanciát a Banca Nationala nyújtja annyiban, hogy vállalja a kiküldött pénzügyi szakértő inkább elméleti, mint gyakorlati ellenőrzését. Egyébként pedig Románia semmit sem kötött le a kölcsönért.

— Az sem felel meg a valóságnak, hogy a kölcsönösszeg egy részét Romániának árban kellene rendeznie. Ilyen megkötéseket a szerződés nem tartalmaz. Románia az egész kölcsönösszeget pénzben kapja meg s azt rendel, amit akar, vagy, ha nem akar, nem rendel semmit. A kölcsön feltételei tehát jók, sőt a jelenlegi körülmények között nagyon jók. Azok a bizonyos mellékkérdések, mint a Béga-csatorna és a magánvasutak részvéneinek az ügye, tőpöről sem komplikáltá annyira a kölcsöntárgyalások menetét, mint ahogy azt a romániai sajtó felűntette. Bizonyítja ezt az is, hogy ezeket az ügyeket, valamint a háború előtti adósságok ügyét Romániának nem ebből a kölcsönből kell rendeznie.

Mironescu miniszterelnök pénteken délelőtt kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt, bemutatva a kölcsönszerződés szövegét s aztán

megkapta a királytól a kölcsönrel kapcsolatos törvényjavaslatokhoz való hozzájárulást.

A királyi audiencia után a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, hogy a szükségessé vált törvényjavaslatok ügyében határozatot hozzanak. Illetékes helyekről származó hírek szerint

a kormány már holnap, legkésőbb hétfőn a parlament elé terjeszti a kölcsönszerződés ratifikálására vonatkozó javaslatát.

Rövidesen a további törvényjavaslatok megszavazására is sor kerül. Március 25-re a kormány az összes kölcsönrel kapcsolatos dolgokkal rendben lesz s megkezdődhetik a belföldi jegyzés, amire a nagyobb bukaresti bankok máris megtették az előkészületeket.

Az utépitési kölcsön tárgyalásával megbízott Hoiescu mérnök is visszaérkezett Bukarestbe s előterjesztette az előzetes megegyezésről szóló tervezetet, amit a kormány minden valószínűség szerint jóváhagy.

A tervezet szerint a Stockholms Enskilda és a Masson utépitő cégek 11 millió dollár kölcsönt nyújtanak Romániának az utépitési koncesszió fejében.

Kötelességük lesz ezért hat év alatt 600 kilométer elsőrendű és 150 kilométer másodrendű utat építeni.

Elsősorban a Brassó—kolozsvári és a Brassó—bukaresti ut rendbehozását vetették tervbe.

A miniszterelnökség a ma délelőtt tíz órakor tartott minisztertanácsról hivatalos kommunikét is kiadott.

Eszerint a kormány felkérésére Dinu Cesianu párisi követ is résztvett a minisztertanácsban és részletesen ismertette egyrészt a kölcsöntárgyalások menetét, majd pedig a kötött egyezményeket. Ezután Madgearu földművelésügyi miniszter három törvényjavaslatot terjesztett elő jóváhagyásra, mégpedig

a földreform-törvény módosításáról, a mezőgazdasági zálogszerződésekről, valamint a répa- és cukorrépatermelés szabályozásáról.

Házkutatás és személymotoszás a nagyváradi magyarpárt helyiségében

Nagyvárad, március 13.

A magyar párt nagyváradi tagozatának helyiségében a rendőrség ma délelőtt házkutatást tartott. A házkutatást a rendőrség azzal indokolta, hogy dr. Kövér Gusztáv, a párt alelnöke, aki utlevélnél elkobzása ügyében kegyelmi kérvényt akar benyújtani a királyhoz, a kérvényre többszáz hamis aláírást vezetett rá. A több ezer aláírást tartalmazó kegyelmi kérvényre az átlagos fiktív neveket a rendőrség szerint dr. Koczó Jenő kúgyai birtokán vezették rá a kérvényre.

A rendőrség a házkutatással egyidejűleg személyi motoszást végzett dr. Koczó Jenőnél, dr. Kövér Gusztávnál és Kovács magyarpárti tagnál.

A rendőrség eljárása városszerte élénk megütközést kelt és abban a Kövér Gusztáv ellen megindított házszólytatását látják.

Az áruzsora melegágya — a temesvári városháza!

— mondotta Bocu kormányzó

Temesvár, március 13.

A temesvári kereskedők világitási sztrájkja, amely eredetileg a villamosművek árdiktatúrája ellen irányult, végre olyan fordulat elé érkezett, amelytől bizonyosra lehet venni a temesvári városi közüzemek évtizedes hegemoniájának megdőntését. Bocu Szevér dr., bánsági tartományi főnök már a kezdetén is a legnagyobb figyelemmel kísérte a kereskedők villanysztrájkját s éppen olyan nagy érdeklődéssel kísérte azokat a tárgyalásokat is, amelyek a kereskedők megbízottai folytattak az egységáruk mérséklése körül. Tudjuk, hogy ezek a tárgyalások meghiusultak dr. Miclosi Cornélnak, a temesvári villamosművek igazgatójának merev és elutasító magatartása következtében.

Bocu dr., tartományi főnök azonban nyilatkozott a temesvári sajtónak és nyilatkozatával hadat üzent a fogyasztók bőrére menő városi politikanak.

A szenáció erejével hat Bocu kormányzó nyilatkozata, amelynek lényege a következő:

Az árdragítás melegágya tulajdonképpen a temesvári városháza.

A város vezetői ottan olyan politikát folytatnak, amely a legteljesebb mértékben sérti a polgárság érdekeit.

A tartományi főnökség azonban erkölcsi kötelességének tartja a fogyasztók érdekeit is megvédelmezni és folytatni a küzdelmet az árdragítás letörésére.

A városi közüzemek egységárai tudniillik azért olyan indokolatlanul magasak, azért méreg drága Temesváron a villany, a gáz és a víz, mert a városi tanács urai minden közüzem igazgatóságában tagságot nyertek s ezért érdekük, hogy a tulmagas egységárral megnyúzzák a községeket, maguk pedig mentől magasabb tantiémekeket vágjanak zsebre.

HA ÉN OLYAN MAGASAN
ÁLLANÉK...

Kongatom piros harangom
rémult szívem kongatom.

A Jánusarczal békét hirdető, háborura
gygyerkező hatalmasságok sorába hát
yeullott, fegyverbeöltözködik Spánc is. A
vékeszigeit. A háromfelé is tartozó, s ép-
pen ezért sehogyan sem tartozni akaró, szí-
erdegy ország, amely mindezekig így
frzett: „csak a magamé” vagyok s az ab-
zolút semleges békéé — most ime úgy
valározott, hogy hát mégis, — es éppen
szert: a teljes biztonság kedvéért. Ő is el-
tezd fegyverkezni.

Ha én nem volnék magas fő között,
magamagának cirpelő halkszavú kis ti-
szók, — ha törön ülő királyi anya vol-
nék, vagy — hagyjuk el a bibort — ha
csak nagyrangú kimagasló pozícióju asz-
szony lehetnék, vagy egy a szellem arisz-
tokratái közül: olyan, akinek hangja-hal-
latára felfigyelnek az embermilliók, —
vagy volnék csak olyan arrivál asszony-
ember, akinek egy-egy gesztusa után iga-
zodni, hozzátartozik a bontozoz, — ha
Vilma, Mary, Elena és másnevű királyi
anyáktól kezdve Nobel-békedijas Lager-
löf, Curie, Carin Michaelis, — vagy egy
Cantacuzino, Bethlen Margit, Erdős Re-
né, Hatvany Lili, — volnék közülük
bárki — valaki: messzehangzó-hangu
nagyasszony, — nem ülnek hunyt szem-
mekkel, csukott ajakkal, ölbe hanyatlott
kezekkel. — Az eljövendő új rémségek
megérzése víziós-nagyrá nyitná a szemem-
met, a borzadás kiáltásba fellépné csukott
ajkamat, tiltó kézzel, ezer jajjal sikoltan-
ék az új világgyujtogatók felé: Megáll-
jatok!

Es sikoltanék a világ anyái felé: Ide
hozzám, svájci anyák, angol anyák, olasz,
magyar, román anyák — minden anyák,
kiáltatok velem. Ne nézzük dermedt
hangtalanul, hogy újra fültek a pokol tor-
kát, hogy belevessék fiaink szép fiatal
testét. — Lángokba vessék újra a gyerme-
keket, akik most lépnek ki az iskolapad-
ból, az ifjakat, akik most csókolják első
szerelmes csókjukat, a vőleányt, aki
lányunkkal tán ma beszélte meg eskü-
vőjük napját, az ifju férjét, aki első
gyermekét becézi karjain s lesi a drága
szót: „Apa” — a férfit, aki lángszével
tán milliók életstandardjának jobbáté-
lén dolgozik, — hogy pokol lángjára ves-
sék újra mindazt a világépítésre készülő
energiát, akaratos erőt és szepséget, ami
ki tudott sarjadni az alig mögöttünk le-
vő világromlás üszkös romjai alól!

Anyák, világ anyái, mi kell, hogy meg-
ragadjuk, visszacsavarjuk a gyujtó fák-
lyát csóváló karokat, mi kell, hogy bi-
rokra keljünk az új áldozatkra szomjas
Baál fanatikus papjaival, mi kell, hogy
fiókaít védő vércse riadt kétségbeesésé-
vel: szárnnyal, csőrrel, karmokkal oltal-
mazzuk a fészkeink nyugalmát, — fia-
ink és férjeink életét.

Riadjon fel a fenyegetett világ minden
anyaszíve és kongassa meg vérzővészha-
rangját. Vihar elé harangozzunk, mert
vihar vonul zöldsárga jégfelhőivel se-
jünk felé, — most még csak a láthatár
alján jelzi az égbolt szakadatlan pillód-
zása a légkör viharelőtti feszültségét, —
asszonyok, anyák, kongassuk azt a vész-
harangot, hogy ne tudjon lejünk felett
öszetömrülni a felhő, mely jegével, tü-
zével újra nyomorékká akarja paskolni
fiainkat, — az egész világ zsendülő új
vetését.

Anyák, sikoltsatok velem, — ne nézzük
dermedt-hangtalanul, ahogy az Apoka-
lypsis rémlovasait idézik újra örült má-
gusok a tehetetlen világ felé — anyák,
ide hozzám, hozzám minden anya, — vo-
nuljunk hadba az új háboru ellen.

Es ha tiltó sikolyainkra csak fölényes
vállrúnditással próbálnak felelni azok,
lemosolyogva, hogy hiszen csak gágogás
az, — akkor is sikoltsatok: Gágogás men-
tette volt meg pégszuszulását a Capito-
liumot is. Világ anyái, tiltakozzatok! Vi-
lág anyái, szervezkedjétek.

Ha én olyan magasban állanék, hogy
vészkiáltásom bejárhatná a földtekét, —
elhagynám otthonomat és járnám a vi-
lágól vizen és szárazon és a levegőn
át is, — rádióval és megafonnal külden-
ném el hangomat minden anya füléhez,
— míg magam köré tudnám gyűjteni a
világ legerősebb, legfélelmetesebb tábo-
rát: a kölykei életét védelmező dühödt
anyatigrisek légijóját, akik kiharcolnák a
világ békéjét a világ háboruszmjas urai
kezeiből.

Ha — ha én több tudnék lenni magu-
magának szomorúan cirpelő halkszavú
rémult kis tücsökanyánál.

NÉMETH-MIKLÓS BETTA.

2 B. I.

A pénzügyminiszter rendelete szerinti:

Április 15-ig elárverezik a falusi italméréseket

Március 29-én országos tiltakozó gyűlés lesz Brassóban

Brassó, március 13.

Az italmérési jogok bérleit újabb veg-
zatura fenyegeti.

A pénzügyminiszterium 71.050 számú
rendeletével utasította a pénzügyigaz-
gatóságokat, hogy a falusi italmérési
jogokra legkésőbb április 15-ig árve-
rést tüsszön ki.

A rendelet a városi italmérésekre nem vo-
natkozik.

Ebből az alkalomból a kiskereskedők
szövetsége felhívja az erdélyi és bánáti
összes italmérőket, hogy

március 29-én gyűlésre üljenek össze
Brassóban az Ipartestület székházában,
hogy itt minél impozánsabban tiltakoz-
zanak az állam monopolszlikus törek-
vései ellen.

A szövetség felkéri az érdekelteket,
hogy részvételüket idejkorán jelent-
sék be.

Mezőtelegden letartóztatták a csendőrök a borbélyt, a mészárosot, a kovácsot, mert enni adtak a kommunista agitá- cióval gyanúsított foglyoknak

A nagyváradai ügyészség mindenkit szabadlábrahelyezett

Mezőtelegd, március 13.

Mezőtelegd évekkel ezelőtt még virág-
zó nagyközség volt, ahol számos gyár
működött. Ezer fön felüli munkásságot
foglalkoztattak a mezőtelegdi gyárüze-
mek, amelyek azonban leépítettek és

most négy-ötszáz ember tengődik Me-
zőtelegden a jöemberek irgalmából, a
nélkül, hogy bárminemű hatósági gon-
doskodás történt volna az érdekükben.

Menesztettek ugyan már küldöttsége-
ket, de a delegációk hiában jártak itt is,
— ott is, nem akadt, aki segítsen nyomo-
ruságos helyzetükön. Maga a község az-
zal tagadta meg a munkanélküli segélye-
zés bármilyen formáját, hogy nincs alap-
ja rá. A többi nagy urak pedig egysze-
rűen ad akta tették, hogy egy bihar-
megei faluban félezer ember pusztul, arra
ítélte őket az idő.

Ilyen körülmények között csak termé-
szetes, hogy Mezőtelegden sok a kommu-
nista: Mezőtelegdről való Halászi Ilona
a Kolozsváron letartóztatott agitátornő
is, akinél, mint ismeretes, egy derekára
fűzött gummiösvön olyan neveket talál-
tak felírva, ami után elindulva

több kommunista sejtén ütöttek rajta
Nagyváradon, Mezőtelegden és Bihar-
mege több más községében, így Puszt-
tájakon is.

Főleg a mezőtelegdi csendőrségnek

akadt dolga, s tulbuzgóságából olyanokat
is belekeverték a kommunista mozgal-
makba, olyanokat is meghurcoltak, a
kiknek semmi közük nincs a kommunista
üzelmek miatt letartóztatott gyanúsítot-
takhoz. Így

letartóztatták Németh János borbélyt,
Kavinszki János mészárosot, Váradi Im-
re kovácsot, Bogdán Péter és Ardelean
Péter építőmestereket.

A letartóztatottak kivétel nélkül jó-
módban élő polgáremberek és a csendőr-
ség előtt az tette őket gyanúsakká, hogy
ezek

a letartóztatott kommunistáknak enni
adtak.

s a csendőrök szerint, élelmiszereket
gyűjtöttek részükre. A mezőtelegdi mó-
dos polgárokat bekisérték Nagyváradra,
ahol több napot töltöttek el az ügyészségi
fogházban.

A nagyváradai ügyészség most mind-
annyiukat

szabadlábra helyezte,
megállapítva, hogy a letartóztatott fog-
lyoknak enni adni nem képez semmiféle
büncselekményt. Az élelmiszergyűjtést is
legfeljebb, ha kihágásnak lehet minősí-
teni, ama törvény alapján, amely szerint
közjótékonyasági gyűjtésekhez előzetes
hatósági engedély szükséges. De ennek
hiányában is azokat, akik csak adtak,
semmiesetre sem lehet megbüntetni.

KOLOZSVÁRI LEVÉL

Az ügyvéd, aki a pofonokat kapta. Magyar szó az erdélyi
gazdasági tanácsosok értekezletén. Egy agyonhallgatott intéző-
bizottsági ülés és a kolozsvári villamosmű tantiémjei

Kolozsvár, március 13.

Kolozsvár társadalmi életének ezen a
héten olyan szenációja volt, amely fel-
lett még sokáig nem fog napirendre tér-
ni, annál kevésbbé, mert az ügy aligha-
nem bünvádi utra terelődik. Az egyik
közgazdasági hetilap munkatársa, Öhl-
macher Andor, a nyílt utcán felpofozta
dr. Róth Hugó ügyvédet, a kolozsvári
társadalom egyik előkelő tagját. Az in-
cidens előzményei nagyon érdekesek. A
napokban Kolozsváron járt egy bécsi
egyvezetű iroda megbízottja, aki dr. Róth
Hugóval tárgyalt. A bécsi egyvezetű, mi-
után dr. Róth Hugóval tárgyalt, telefo-
non felhívta az egyik gyulafehérvári cé-
get, amelynek külföldi hitelezői is van-
nak.

— Ugy hallom, Önöknek szükségük
lesz rám, — mondotta be a telefonon.

— Nekünk?

— Igen ltt azt beszélük, hogy Önök
fizetéseketlenek.

— Ki mondta ezt Önnek?

— Dr. Róth Hugó ügyvéd.

A gyulafehérvári cég, amelynek esze-
ágában sincs fizetéseketlennek lenni,
azonnal felhívta az ügyvédet és felelős-
sége vonta, sőt, bünvádi eljárást helye-
zett kilátásba, hit rontás miatt. És ekkor
dr. Róth Hugó bement Öhlmacher And-
dor nevét, hogy az terjeszti a fizetése-
telenség híret a cégről. Öhlmacher ezt
megtudta és felelőségre vonta az ügyvé-
det. Dr. Róth Hugó nem volt hajlandó
egyenest magyarázatot adni, amiből erős
sértégetesek szaladtak át a villamos dró-
ton és a legelső találkozásánál Öhlmacher

Andor tetteles elgételt vett magának
a sértések miatt. A megpofozott ügyvéd
tanukat igyekezett szerezni az összeverő-
dött tömegben.

— Ön látta, hogy ő támadott meg?

— Nem láttam semmit.

Egy másik szemtanuhoz fordult ekkor:

— Tetszett látni, hogy...

— Tetszeni tetszett, de nem láttam
semmit.

Ez azzal magyarázható, hogy dr. Róth
Hugó nem örvend valami nagy szimpá-
tiának Kolozsváron, ahol osztatlan véle-
mény szerint azok a pofonok nagyon is
megérdemelt pofonok voltak. A kolozs-
vári kereskedők még nem felejtették el,
hogy amikor bajba jutott emberek hala-
dékot mentek hozzá kérni, az előkelő mü-
gyujtó és kiváló jogász ezzel a klasszi-
kus mondattal intézte el őket:

— Az a kereskedő, aki nem tud fizetni,
akassza fel magát!

*

Szurdán 18 erdélyi vármegye mezőgaz-
dasági tanácsosa tartott értekezletet Ko-
lozsváron, dr. Moldovan Valér tartomá-
nyi igazgató elnökletével. A gyűlésen a
kolozsvári mezőgazdasági kamara és az
Erdély Gazdasági Egylet képviselőiben
dr. Török Bálint vett részt, aki, miután
nem beszél jól románul, engedélyt kért
arra, hogy magyarul szólalhasson fel. —
Moldovan miniszter szó nélkül hozzájá-
rult ehhez és dr. Török Bálint a jelen-
levők nagy álmélkodása közben magya-
rul kezdett beszélni. Moldovan miniszter
előzékenyen magára vállalta, hogy át-
fordítja a magyar beszédet románra. De
nem volt szűkség, mert az értekezleten

mindenki tudott magyarul, sőt, a gazda-
sági tanácsosok — horribile dictu! — ma-
gyarul szóltak közbe, ha dr. Török Bá-
lintnak helyeselték, vagy nem értettek
vele egyet.

*

A városházán — az más. Ott a magyar
tanácsosok nem mernek magyarul be-
szélni. Legfeljebb a bizottságban. Ezzel
el is dicsekedtek a magyarpárti tagozat
intézőbizottsági ülésén. Ezt az ülést fur-
csa módon eltussolták. Alig jelent meg
valami róla és az is pontosan az ellen-
kezője annak, ami történt. Mert oka is
van ennek az eltussolásnak. Nemcsak a
kolozsvári magyarság, de a Magyar Párt
vezetősége sincs megelégedve a városi ta-
nácsosokkal. Nem elég gerincesek és nem
elég aktívak. Az intézőbizottság legutó-
bi ülésén erős kritikát kaptak és a köz-
hangulat olyan volt, hogy már-már le-
kellett volna mondaniok a városi taná-
csosoknak. Ott van például a népszám-
lálás ügye. A városi tanácsosok a maguk
hatáskörében semmit sem tettek, hogy
tiltakozzanak a különböző népszámlálást
visszaélések ellen. Senkinek nem jutott
eszébe, hogy egy tiltakozó gyűlést hívja-
nak össze, amellyel alátámaszsa a ma-
gyarpárti képviselők és szenátorok par-
lamenti akcióját. A magyar nyelvhaszná-
lat kérdésében is kifogásolták a tanács-
sok magatartását, akik tétlenül tiúrik,
hogy a szociáldemokrata tanácsosok ex-
ponálják magukat a magyar szó mellett.
Azután több lokális kérdésben sem kép-
viselték a magyar tanácsosok a város
magyar lakosságának az érdekeit. — A
városi vízműveknél nagyon furcsa gaz-
dálkodás folyik az életfogytiglani szerző-
désekkel alkalmazott igazgatók vezetése
és a magyarpárti delegátusok ellenőrzése
mellett. A vízdíjak egyre magasabbak.
A vízellátás nem kifogástalan. Pedig vol-
na mód a segítségre, mert az autonóm víz-
mű nem köteles respektálni a városról
örökölt szerződéseket. De senki sem tett
semmit. Azután meg ott van a villamos-
mű. Aki nem hajlandó az új és drága
órákat felszereltetni, az nem kap áramot.
Ha valaki nem fizeti pontosan a villany-
számlát, annak kikapcsolják a villanyát,
de a villamosmű büntetlenül hagyhatja
sötétben a város óraszámra is a legfor-
galmasabb időben. És a legújabb megle-
petés, hogy a februári villanyszámlák
majdnem 100 százalékkal magasabbak
lettek, mint az előzőek. Miért nem csinál-
tak valamit a városi tanácsosok? Hiszen
benne ülnek a villamosmű igazgatóságá-
ban! Vagy éppen ezért? A villamosmű a
jövő héten tart közgyűlést, amely szét-
osztja a tantiémeket... Hát igen. Ezzel
hallgatták agyon az intézőbizottsági
ülést. Nehogy kiszivárognon, hogy a bi-
zalmi javaslatot akkor terjesztették csak
be, amikor az ülés résztvevői már kezd-
tek elszéledni és senki sem figyelt oda...
A kolozsvári magyarság nagyon csaló-
dott a városi tanácsosaiban. Ezt egyszer
már őszintén meg kellett mondani.

Bányai Ernő

A behozatali illetékek le- szállításával erőszakol- ják ki a papir, cement és cukor olcsóbbodását

Bukarest, március 13.

A többségi képviselők heti szokásos ér-
tekezletén, amelyen Manolescu miniszter
is jelen volt, konstatálták, hogy a sok
tárgyalás ellenére, még mindig nem let-
tőlcsőbb a papir, a cement és a cukor.

Ennek következtében a képviselők el-
határozták, hogy parlamenti kezdeménye-
zéssel törvényjavaslatot terjesztenek be
ezen cikkek behozatali illetékének leszá-
lítására.

Kétségtelennak tartják, hogy ilyen mó-
don a külföldi konkurrencia végül is
kényszeríteni fogja a belföldi gyárosokat,
áraiuk mérséklésére.

Törzsde

1931. március 13.

Zürich (nyitás): Berlin 123.72, Amster-
terdam 208.52, Newyork 519.70, London
25.24 és háromnegyed, Páris 20.55 és fél,
nyolcad, Milánó 27.22, Prága 15.59 és fél,
Budapest 90.61 és fél, Belgrád 912 és fél,
Bukarest 508 és fél, Varsó 58.20, Bécs
73.06.

Devizák (belföldi jegyzés): London
816.50, Zürich 32.57, Newyork 167.85,
Berlin 40.07, Bécs 23.64 Prága 4.9850, Bu-
dapest 29.34, Milánó 8.80, Páris 6.60,
Amsterdam 67.70.

Valuták: Angol font 815, svájci frank
32.50, dollár 168, osztrák schilling —, cseh
korona 5, pengő 29.50, márka —, olasz
lira 8.85, francia frank 6.60, holland fo-
nt 68, dinár 5.

Pesti Heti.

írja: *Miklós János*

Uccai lélekbuvárlat

Nagyon jó találmány az a pszichoanalízis.

Feljogosítja az embert, hogy ott turkáljon, ahol semmi keresnivalója sincsen. Abban vájkáljon, amiben akar. Beletűs az orrát mindenbe, ahol egyébként kusti lenne neki.

Ha ötven évvel ezelőtt mertük volna azt cselekedni, amit ma, akkor ránszóltak volna:

— Mars, maga szemtelen! Mit tolokodik? Hordja el magát, ha kimélni akarja az irháját! Paraszt...

Ma viszont ezt mondják:

— Rendkívül ügyes fiatal ember... hogy kiismeri magát a tudatalattiban!

Ugyanis amj néhány évtizeddel, sőt évvel ezelőtt tolokodó pimasszag volt, az ma tudománygá fejlődött. Amiért a háboru előtt arculesapás járt, azért ma gratulálnak. Ha eszesen avatkozom bele a szomszédasszonyom hálósobáiba, akkor azt mondják, hogy gyakorlott lélekbuvár vagyok. Ugyanezért a háboru előtt négy pofont kaptam volna. Vagy a férjötől, vagy a szeretőtől. De legvalószínűbb, hogy mind a kettőtől.

Természetesen ez nem jelenti azt, mint ha ostoba tudálékossággal neki akarnék rontani a pszichoanalízisnek. De egyszer már le kell szögezni azt, hogy nem mindaz akadémikus lélekbuvárlat, ami budoárokkal és szexuális kérdésekkel függ össze. A legujabb és legellenzenvesőbb snobizmus az, hogy minden elképzelhető magánügyet lélekelemzés alapján bírálgatnak és fessegetnek. Ha azt mondom, hogy naccsád, én csak a tudatalattijára kíváncsiskodom, akkor már fogom van megérdeklődni, hogy hányszor vált fehéreműt és hány sötét folt van a multijában? A legundorítóbb piaci légy is joggal igényelhet gráciát, ha kijelenti, pardon, én csak analízállok.

Hogy ez a pszichoanalitikus snobizmus mennyire elterjedt, arra mi sem jellemzőbb, mint a nyiregyházai tárgyalás. Itt maga a bíróság ragadtatta el magát holmi kirándulásokra a tudatalattiság mezőin. Eredményes turistaság volt: hálósobaitok, fojtogató nemi agalmak, ölelések nyers részletei, vértorraló kalandok szórakoztatták a hallgatóközönséget és még inkább a bíróságot, mely napokig nem volt hajlandó levenni a műsorról ezt a szenzációt.

Ezt nevezem malackodásnak.

Ugyanis a magyar büntető törvénykönyv nem ismeri el a pszichoanalízis eredményeit, állításait, véleményeit, adatait sem enyhítő, sem terhelő körülménynek. A corpus juris még nem vett tudomást arról, hogy van egy új tudományág is, a lélekbuvárlat. A pszichoanalízis a tudatalatti vizsgálata alapján felmentheti a vádlottat, a bíróság mégis úgy rászózza a 15 évet, mint a pittyt.

Jellemző eset például, hogy Feldmann Sándor dr., a kitünő pesti pszichológus végiganalizálta a tiszazugi gyilkos asszonyokat és megállapította róluk, hogy nem bűnösök. Vagy legalább is alig volt bennük büntudat.

Erre a bíróság halálra ítélte őket. Erdélyi Béla bűnpörében, Gál Jenő, a védő követelte, hogy a vádlottat vessék

pszichoanalitikus vizsgálatnak alá. Mert ő meg van győződve arról, hogy a jampac tudatalattijából szenzációs adatokat lehet majd napfényre hozni.

A Tábla álláspontja az volt, hogy elég a tudatfeletti is. S meghozta az életfogytiglani fegyházról szóló ítéletet.

A nyiregyházai bíróság ellenben szépen végigcsászálta a vádlott, sőt a koronatanu ifjú lány tudatalattijában is. — Alapos lélekbuvárlattal kimutatta, hogy a tanu nemi életet élt. S hogy milyen nemi életet élt. S hogy mivel élt. Milyen módon élte. Mióta élte. Hol élte.

Minden lehető kiaknázták a hálósoba mélyéről. Kiderült, hogy a vádlott azért gyilkolt, mert halálosan szerette a anut. Féltékeny volt rá. Feleségül akarta venni. Védte a becsületét. Alig bűnös. Már tudniillik a tudatalattijában.

S mikor mindez kiderült, akkor elítélték 12 évi börtönre.

Nem kapott volna többet 30 évvel ezelőtt sem, amikor még nem létezett pszichoanalízis. Olyan verdiktet hoztak, mintha csak a közönséges tudatfeletti beszámításával ítélték volna.

Közben tönkretettek, megalázták, meggyalázták egy leányt, aki nem volt vádlott. Olyan dolgokat sütöttek ki rájat nyilvánosan, melyekért elítélnék engem. ha mondani merném. Amit a nobilis magyar törvények szerint nem is szabad bizonyítani.

Megkérdezték tőle, ártat'an-e? Azt felelte, igen.

Erre elkezdtek kotorni a tudatalatti mezőin s rásütötték, hogy nem

Ámbár ez egyáltalában nem befolyásolta az ítéletet. Nem tartozott a oizonyítási anyaghoz. Nem képezett sem enyhítő, sem terhelő körülményt.

Ez az a bizonyos pszichoanalitikus snobizmus. Amikor nyugodtan belevághatok más belső ügyeibe, szemenköphetem, arculühetem, meztelenül lefényképezhetem, rughatom, gyilkolhatom s még azt sem lehet rám mondani, hogy pfuj, maga tolokodó, maga brutális fráter, maga egy uricember?

Sőt meg kell emelni előttem a kalapot, amint az egy képzett, ügyes, tehetséges lélekbuvárnak kijár.

*

Néha már undorodnom kell ettől az erőszakolt, szemtelen, ostoba, lelketlen agyonanalizálástól.

Az emberek ma nem sajnálkoznak,

„János vitéz“ Bukarestben

Bukarest, március 13.

A bukaresti Magyar Színházban szombaton este kerül színre első ízben a János vitéz című világhírű operett. A színház igazgatója ezt a darabot a fővárosi magyar közönség sürgetésére vette elő és így előreláthatólag táblás házak fognak gyönyörködni a megbékült Zöldhelyi Annának, a darab főszereplőjének János vitézében, akinek ez közismerten egyik legkitünőbb alakítása.

A darab kiállítása elsőrendű és a fővárosi viszonyokhoz is méltó előadás kétségtelenül megmozgatja a bukaresti magyarság minden rétegét.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti magyar munkásság körében mozgalom indult meg Réti Gyula, az ismert bukaresti munkásvezér kezdeményezésére, hogy a bukaresti magyar munkások fokozottabb mértékben vegyenek részt a magyar színház megmentése érdekében az előadásokon. Remélhető, hogy a sok válságon keresztülment bukaresti magyar színház a magyar munkások segítségével jobb napokat fog látni. — A bukaresti magyar munkások szervezkedése máris megkezdődött ebben az irányban, Réti Gyula vezetésével

nem segítenek, hanem kotorásznak a lélekben. Tegnap például két lánytestvér, Rosenberg Irén és Erzsébet mérget vettek be s beleugrottak a Dunába. Ott pusztultak.

Rendkívül egyszerű az indítóoka ennek a katasztrófának. A Rosenberg-családot kiutasították Szabadkáról. Posten tönkrementek. A nővéreknek az öngyilkosság napján 12 ezer pengőt kellett volna különböző helyeken lefizetniük. Az a veszély fenyegette őket, hogy elvesztik utolsó falat kenyereiket, ha az összeget nem kerítik elő. Sehol sem kaptak egyetlen fillért sem.

Kétségbeestek. Megölték magukat.

Az embereknek semmiféle szociális problémájuk sincs ezzel a tragédiával kapcsolatban. Az éhező család, a felmondott lakás, a munkaképtelen, öreg apa és anya nem tényezők. Egyetlen szempont van csak: a pszichoanalitikus. Ma egy lapban ezt olvasom:

— Az efféle testvéröngyilkosságok lelki rugói esetleg valahol a gyermekkor szexuális rügyezéseinek mélyén kereshetők. Infantilis szerelmek a gyermekszobában. Esetleg az apa zoknitartója.

Ime, a legostobább, legkrotinebb járványnak, a lélekbuvárlatnak szüleménye. Két szexuális zoknitartó, nyomorogó, állás nélküli nővér végső kétségbeesésben meggyilkolja magát s erre korunk hülyéi az apa fuszeklitartóján keresgélnek tudatalatti motívumok iránt.

Ma délelőtt a Hatvan-szólnoki személyvonat egyik harmadosztályú kocsi-jában meztelen leányholttestet találtak egy kofferbe beszorítva. A vizsgálat már az első percben megállapította, hogy kéjgyilkosságról van szó.

Mire való azonban a pszichoanalízis?

Ezt elmondja nekünk az egyik estilap. Eszerint a kéjgyilkosság nem feltétlenül szimpla büntetés. Mert könnyen feltételezhető, hogy a gyilkos nem ölni akart és nem kéjt akart, hanem mondjuk egyéni létét átvinni az örököseivel. Ha már egyébbel nem, hát akkor egy grandiózus gonoszattal igyekezett megőrizni nevét a jövő számára. Ez az az ugynevezett Herostrates-komplexum.

Kéjgyilkolni tehát a pszichoanalitikus snobok szerint annyit jelent, mint küzdeni a halandóság ellen.

Ha erőszakot veszek egy leánykán s utána megfojtom, ez alapján önvédelmi harc az elmulással szemben.

Négy községet pusztított el a délszerbiai földrengés

Belgrád, március 13.

A délszerbiai földrengés pusztításának a részletei most bontakoznak ki teljes borzalmasságukban.

A rettenetes elemi katasztrófa nem csupán Valandovót, hanem Piraev, Miravce és Karagyorgyevác községeket is rombadöntötte.

miáltal ezekben a falvakban mintegy nyolcszáz ember vált hajléktalanná. — Macedóniának a földrengés sújtotta vidékein a hajléktalanok száma összesen közel hat ezer.

Macedóniában különben még mindig remeg a föld. Tegnap hat újabb, de gyengébb földrengést éreztek, amelyeket irtózatos vihar kísért. A még mindig ismétlődő földrengés újból és újból fokozza a lakosság kétségbeesését.

Enyhül a német-lengyel feszültség

Varsó, március 13.

Másféltnapi ülésének során a szejm két nagyfontosságú külpolitikai törvényjavaslatot fogadott el, amelyeknek kivétel a hordereje van Lengyelország szempontjából.

Hosszas és szenvedélyes vita után a szejm 180 szótöbbséggel 75 ellen elfo-

Kérjen mindenütt

KRAYER cipőkrém

Amiből az következik, hogyha megölöm magamat, akkor ez kéjgyilkosságnak minősítendő.

Ezt nevezik ma közkeletű lélekbuvárlatnak.

A végén még kiderül, hogy a Rosenberg-nővérek voltak a kéjgyilkosok, a kéjgyilkos pedig egy szerencsétlen munkanélküli, aki a nehéz gazdasági viszonyok miatt kénytelen volt nemileg védekezni.

Ha mindehhez hozzászámítjuk a különböző családi hozentrágereket s fuszeklitartókat, akkor kétségtelen, hogy egyetlen bűnös van csak, a hulla a kofferben, akinek tul csábító volt a tudatalattija.

*

Persze, mindez nem akar lukus hadakozás lenni a pszichoanalízis ellen. Sem vélemény, sem bírálat, sem beavatkozás, semmi.

Hanem csak egyszerű tiltakozás a legújabb társadalmi béklyóval szemben. Tudomásul veszem, hogy két rétegződésből állok. A tudatalattiból és a tudatfelettiből.

Az utóbbival már rég nem rendelkezem szabadon. Kibérelte a konvenció. Az erkölcs. Az állam. A törvény. A család. A töke.

Ezer bilincsbe verve nyög. Rabmadár. Jobbágy.

Néha ugy szeretnék a tudatfelettimmel egy jó pofont adni. De nem lehet. Megvan kötve. Pofon helyett tehát mosolygok és azt mondom:

— Alázzolagja, naccságos uram!

Csak az árva tudatalatti volt az egyetlen vigaszom.

Ezt nem bántotta senki. El volt rejtve. Jó mélyen. Csinálhattam vele, amit akartam.

Gyakran előfordult, hogy a tudatfelettimmel megöltöm valakit, a tudatalattimmal fölrugtam.

Sőt csak ez fordult elő.

Ebből éltem, e kis alattiból. Ő volt a vigaszom, a gyámom, az igazi egyéniségem, a jövőm, minden reményem.

Most napvilágra akarják hozni. Őt is be akarják skatulyázni konvenciók, szokások, morálok, szabályok, okoskodások celláiba. Meg akarják kötni a nagyapám zoknitartójával. Legközelebb sorozásra viszik s taughlich lesz. Adót vetnek ki rá. Leleplezik. Tönkreuszik.

Ez az, ami ellen tiltakozni muszáj. — Megvédem, ami bennem van.

Nincs egyebem, csak az, ami nem lát szik.

Mindenki tegyen úgy, ahogy tetszik neki. De aki az én tudatfelettimhez nyúl, azt a tudatfelettimmel úgy vágom kupán, hogy elszakad bele az atyai hozentrágere és összes komplexumaival együtt belezuhan egy kofferbe. Szólnok és Hatvan között, személyvonat harmadik osztály, a rendőrség körözi.

gadta a német-lengyel kereskedelmi szerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot, amely kiküszöböl a cárné háboru lehetőségét a két állam között.

Amint emlékeztetes, a most végre jóváhagyott kereskedelmi szerződést már régebben aláírták, de ratifikálását a tulzónacionalisták következtében elgáncsolták. A kormánypárti blokk jobbszárnya még most is tüntetett ellene azzal, hogy tartózkodott a szavazástól.

Ugyancsak ratifikálták a január 15-én meghosszabbított román-lengyel szövetségi szerződést is. Rubel kormányparti lelkesen méltatta a két állam közötti szövetségi viszony jelentőségét s boszéd után a szejm egyhanguan mondta ki a ratifikálást.

— Három hónapja nem kaptak fizetést. Nagyváradról jelentik: A határmenti vármegyék, Bihar, Szatmár, Szilágy és Máramaros tanítószervei körében nagy elkeseredés uralkodik. A tanítói kar máharmadik hónapja nem kapott fizetést. A legnagyobb késedelemmel jut fizetéshez minden tisztviselői kategória, de ahogy a tanítók bánnak, úgy nem történik meg sehol más állami dotációsoknál. Képzeltető, hogy a tanítás milvekedvvel és eredménnyel folyik azokután hogy a tanítók minden energiáját a megélhetés elemi szükségleteinek a problémái foglalják le. Kölcsonöket kell szervezniök és megújítaniök s közben Bukarest ugylátszik teljesen megfeleldezik a bihari, szilágy megyei, szatmári és máramarosi tanítók nagyobbik részéről.

március 15

Astra (Apolló) Mozgó
Brassó

MA. pénteken lut utoljára

Ördög és szerelem
című hangosfilm

A film előtt hirdadó és Gigli előkép.

Szombattól:

A halálosztag

szenzációs repülőfilm, izgalmas eredeti légi harcokkal lesz bemutatva.

Nagy hóviharak és fagy Német- és Franciaországban

Spanyolországban és Jugoszláviában áradások pusztítanak

Berlin, március 13.

Németország legnagyobb részében a napok óta tartó havazás tegnap heves hóviharakba csapott át. Az erős hófúvás következtében a közlekedésben súlyos zavarok állottak be.

A vonatok órákat késtek, a városközi autóbussz-forgalom és a repülőgép-közlekedés pedig teljesen megszűnt.

A birodalmi fővárosban az utcák több órán át egészen puszták voltak.

Majdnem négyszáz hókecske haterem munkanélküli csak délután volt ké-

pes úgy megtisztítani az utcákat, hogy az autóbusszok és villamosok ismét megindulhattak.

Franciaország keleti, délkeleti és központi tartományaiiban is két napja hóviharak dúlnak, különösen a Vogézek vidékein. A hó néhol teljesen eltörölte az országutakat. Mára ráadásul erős fagy is beköszöntött.

Franciaország egyes helyein 20-21 fok hideget mutatott reggel a hőmérő

Spanyolországban és Jugoszláviában ugyanekkor nagy áradásokat jelentenek a hirtelen olvadás következtében.

Ébredjétek franciák!

Franciaországban már is megkezdődött a választási hadjárat

Páris, március 13.

Mit csinálna Monsieur Chiappe, a párisiak rendőrfőnöke gyalogos, motorbiklis, a kerékpáros és autós rendőrszagaival, ha nem lennének időközönként politikai mitingek? Mert ha a terepen, ahol a meiting lezajlik, ugyanoha egyetlen szál rendőr se teszi be a lábát és bármely politikai párt saját meggyőződése szerint szidhatja Doumergue urat, a pápát, vagy Leon Blumot, — viszont künn az épület előtt, ahol a gyűlés folyik, sőt az egész környék, egy ostromlott várszék benyomását kelti.

Ezt a képet mutatja legutóbb a Quartier-Latin híres „Bullier”-je. Ennek óriási termében, szombat és vasárnapként diákok, midinettek és csinos háztartási alkalmazottak demokratikus egyvelegben táncolnak. Most azonban közel tízezer főnyi tömeg szorongott és lelkesült, a „Jövő Franciaország Fiainak”, a „Fiatal Patrióták” által rendezett és Millerand védnöksége alatt lefolyt nagy politikai mitingjén.

A pártharcoknál fontos szerep jut a sajtónak és választások előtt egymásután keleikkeznek új sajtóorganumok. — Így jelent meg néhány hete a „Paris-Nouvelle” c. déli újság, mely az informatív jellegű kívül, pártlapja a nemzeti republikánusoknak. Ezek rendezték ezt a Bullier-beli manifesztációt, melynek kettős célja: a nemzeti erő szervezése a jövő évi választásra és a szociálisták ellen indítandó kemény és kíméletlen harc előkészítése.

A nemzeti republikánusok a francia pártpolitikának szélső jobb szárnyán állnak. Egész közel a Daudet-féle royalistákhoz, de mégis óvatosan egy lépéssel a realitás felé, úgy hogy hivatalos szövevényi is vannak a parlamentben, akik ugyanolyan teljes számmal jelentek meg a Bullier tribünjén.

A „nemzeti republikánusok” akik kihangsúlyozottan és ellentétben a fehérek és vörösekkel, „nemetiszinüeknek” vallják magukat, egy csomó szónokot delegáltak. Ezek, az ilyen alkalmakkor szokásos, bombasztikus és frázisokkal telepakelt beszédet harsogták bele a mikrofonba, úgy, hogy a terem legáulibb zugában ülő hazafi is megérezte a verhetetlen tudomást, hogy Franciaországnak a sora lesz, ha a nemzeti republikánusok fogják intézni az ügyeket.

A miting mindenestre legérdekesebb része: Millerand beszéde volt. A volt köztársasági elnök, amióta lekerült a politikai porondról, alig látható és alig hallható. Így hát ez estén, néhány órán át, újra sütkérezhetett a népszerűség forró mámorában.

Mint a nemzeti republikánus eszmének reprezentatív jelenségét ünnepelték és beszédét politikai program-beszédnek tekintették.

Millerand hófelhár, felfelé fésült hajjal, piros pozsgás arccal, hajlott háttal lép a mikrofon elé. Nem tüzes szónok, hanem szóvirágos retorikája, se modulációs képes hangja. De szavai megértő reménytelenséggel verődnek vissza a nagyszámú lelkes hallgatóság szívében és így nem csoda, ha minduntalan helyeslő tapsok szakítják félbe nyilatkozatait.

A német-francia közeledés — úgy mondják, kívánatos. De egyformán, egyformán óhajtja-e a két nemzet?

Nézünk csak át a határon. Amikor Németország a háborús felelősségben való ártatlanságának kimondását kéri, nem elégtételt követel, hanem a versaillesi szerződésnek készült halálos ítéletét adni.

Ez a kérdéssel kapcsolatban jön a reaktív kérdés is. Nos, hangosan mondom: A békeszerződések revíziója — hábo-

rut jelent.

Mert nemzetek, mint Lengyelország is, még fegyverrel a kezükben is megvédelmezik a területüket.

Hogy a németek barátságát megnyerje, vajjon Franciaország elkövetné e gaszágot Lengyelország és hazáért és a szabadságért!

Külpolitikai vonatkozásban, Millerand beszédének ez a része volt a legkiáltóbb. Majd rátér belpolitikai kérdésekre, a parlament állandó zavarára, a francia közvélemény tespedésére, a szociális reformokra és végül ezzel fejezi be: „Ébredjétek franciák. Fel a szociálisták és a bolsevikiek diktatúrája ellen. Előre a Hazáért és a szabadságért!”

A „hazafias” ifjak meg a derék honfiak, a lelkes honleányok akik közül sokan még a karon ülő gyermekeiket is elhozták, örülten ünnepelték Millerandot. Aki a „Marseillet” játszó zenekar hangjai mellett vonult ki és bizonyára elégedetten gondolt arra, hogy mégis csak érdemes jó nemzeti republikánusnak lenni.

Mándy Ilona.

A nagyipar, a kisipar és kereskedelem harca az állami szállítások kérdésében

A gyárosok meg vannak elégedve
A kisiparosok a szerzett jogok respektálását kérik
A kereskedők a közszállítások olcsóbbá tételéért

Kolozsvár, március 13.

Azok között a törvényjavaslatok között, amelyek a kormányváltozásoktól független gazdasági programját fogják alkotni az államnak, fontos helyet tölt be a közszállítások racionalizálásáról szóló javaslat. Ezt a javaslatot Manoilescu miniszter a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége útján eljuttatta az érdekeltekhez. Az erdélyi gyárpár, mint megirtuk, teljes melegeggedéssel fogadta a javaslatot, amelyet egész sor gyakorlati ponttal még kiegészített. Ezeket a kiegészítéseket annak idején már ismertettük. A lényegesebb pontok röviden a következők:

Az árlejtéseket a helyi sajtóban is hirdessék meg. A feltételeket tegyék ki közszemlére a közmunka, vagy közszállítási teljesítése helyén is. A kisebb munkáknál és szállításoknál a teljesítési helyen tartsák meg az árlejtést.

A kisiparosok azt sérelmezik a javaslatban, hogy ez kizárólag a nagyipar számára készült és így veszi, mintha kis- és kézműiparosok nem is lennének.

Súlyos pontja a tervezetnek az is, amely kimondja, hogy az összes állami árlejtéseket ezentúl is Bukarestben fogják megtartani és így a vidéki kisiparosok nem vehet részt.

Követelik tehát, hogy az összes nyilvános árlejtéseket egyidejűleg a fontosabb vidéki városokban is megtartsák.

A szállítások átvétele a rendeltetési helyen is megtörténhet és így fölösleges azt először Bukarestben lefolytatni. Fontos követelése a kisiparnak az is, hogy hagyják meg neki a nagyiparral és külföldi cégekkel szemben eddig élvezett kedvezményeket. Amint ismeretes, a kisiparosok minden más belföldi ajánlattevővel szemben 5 százalékkal, kül-

földi céggel szemben 25 százalékkal lehet drágább, mégis azonos elbírálás alá esik az ajánlatuk. Kedvezményük van az országos egyesületben tömörült kisiparosoknak a bánatpénz tekintetében is, amennyiben ők csak 3 százalékos garanciát kötelesek letébe helyezni. Mindezekre való tekintettel azt kívánják a kisiparosok, hogy a törvény mondja ki a szerzett jogok respektálását.

Nagyon érdekes a kereskedelem véleménye a közszállítási javaslatról, amely szerintük elsősorban az ipar és csak másodsorban az állam érdekeinek a védelmét célozza. A belföldi ipar védelmére elegendőnek tartják, ha a külföldiekkel szemben 5 százalékos előnyt kap, minden más előny csak megdrágítja fölöslegesen az állami szállításokat. A szállítások elosztására vonatkozó szakaszok még a nagyiparra is károsak lehetnek, mert miért kalkuláljon valamely gyár a legolcsóbban, ha még így sem kaphat 40 százaléknál nagyobb részt a szállításból, viszont a többi 60 százalékat a drágább ajánlattevők is szállíthatják, ha elfogadják a legolcsóbb ajánlatot.

Azt is kifogásolják a kereskedők, hogy a fontosabb tömegcikkekre nézve a javaslat mintegy monopóliumot biztosít a belföldi gyáraknak. Ez arra vezethet, hogy a külföldi konkurenciától megvédett gyárak szindikalizálódni fognak és minél nagyobb jövedelmezőség által diktált árakat fognak megállapítani, vagyis az állam bizonyos cikkeket olyan áron lesz kénytelen átvenni, milyen árat neki megszabnak a gyárak.

Elhibázottnak s végre nem hajthatónak tartják a kereskedők a javaslatnak azt a részét is, amely arról intézkedik, hogy a részmenyiregek szállításánál az ajánlattevők egymás között kell megegyezniük.

TELEFUNKEN-SERVICE a TELEFUNKEN készülékkel bírónak szükség esetén felvilágosítással és segítséggel szolgálhat.

A VILÁG ÖSSZES NYELVEIT BESZÉLI
AZ IVMEMBRANNAL ELLATOTT TELEFUNKEN-
HANGSZÓRÓ AZ

ARCOPHON

Mert az ARCOPHON az egész világon van elterjedve.

Sokszáz szer boldog tulajdonos.

Leikes hallgatók milliói bizonyítják az ARCOPHON páratlan hangvisszaadását.

A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT — A LEGMODERNEBB SZERZET!

Orvosi problémák

A tuberkulozis

A B. L. számára írta dr. GERGELY JENŐ (Budapest), a Mártonhegyi Szanatórium igazgató-főorvosa.

A B. L. „Orvosi problémák” címen állandó rovatot nyit, mely a legnevesebb magyar orvosprofesszorok tollából sorozatosan foglalkozni fog a legégetőbb, legáltalánosabb egészségügyi kérdésekkel. A legelterjedtebb és legveszedelmesebb tömegbetegség ma kétségen kívül a tuberkulozis. Dr. Gergely Jenő, aki az alábbi igen mélyen átgondolt, összefoglaló cikket rendelkezésünkre bocsátotta, a legnevesebb magyar tudósok között tartozik.

— Mi a tuberkulozisnak, mint társadalmi problémának a jelentősége?

A tuberkulozis jelentősége, mint népbetegség, ill. szociális problémáé nem csökkent az utóbi években sem, bár kétségkívül javulás észlelhető. Ez abban nyilvánul, hogy a halálozási statisztika, mely a háboru előtt már állandóan javulóban volt, a háboru alatt és után pedig megint romlott, az utóbbi időben állandóan javul Európában. A javulás a rossz gazdasági viszonyok közt élő államokban is észlelhető. A probléma változatlan súlyossága abban mutatkozik, hogy még mindig a fiatalság, a kenyérkereső kor betegsége elsősorban a megfogyatkozott halálozási szám dacára a megbetegedések száma nem csökken, talán inkább szaporodik. Ez azonban csak következtetés, mert megbetegedési statisztikák nincsenek és csak indirekte lehet következtetni a munkáspénztárak és életbiztosítók adataiból. Nagyon jelentős csökkenése a nemzeti vagyonnak a hosszú tuberkulotikus megbetegedések által okozott keresetsökkenés és a jórérszt közintézményeket terhelő hosszas kórházi kezelés.

— Milyenek a tuberkulozis elleni harc eszközei?

A tuberkulozis elleni küzdelem eszközei ma is csak ugyanazok, mint a háboru előtt, lényegesen változás nincs. Akkor is az volt az elv, melyet sajnos nem lehetett mindenütt keresztülvinni, hogy idejekorán kell felismerni a tüdőbajt, mert korai kezeléssel a folyamat még terjedésében megállítható és aránylag rövid idő alatt meggyógyítható. Az újabb vizsgálatok szerint kétségtelen, hogy a tüdőbetegségek legnagyobb része hirtelen (nem lappangva) kezdődik influenza képeben, ilyenkor pár hetes intenzív kezelésben magától gyógyul, vagy az u. n. mesterséges légmell-kezeléssel gyorsan gyógyítható és még gyorsabban munkaképesé tehető. Különösen a korai légmellkezelés az, mellyel a kezdődő tüdőfolyamat hamar gyógyítható. A beteg hamar elveszti köpetét, ezért a környezet veszélyeztetése hamar szűnik, azután gyorsan nyeri vissza munkaképességét és még a kezelés teljes befejezése előtt dolgozhat. A mai gazdasági viszonyok közt ez a legfontosabb: a beteg legyen mielőbb bacillus ill. köpetmentes, ne fertőzhesse családját és környezetét és munkaképessége mielőbb álljon helyre.

— Mennyi a reális értékük a „csodagyógymód”-oknak és a „csodagyógyszer”-eknek?

A gyógykezelés módjai érdeklik legjobban a laikusokat, pedig ennél sokkal fontosabb a higiéné, a betegség-megelőzés ismereteinek elsajátítása. Érdekes, hogy a „műhelytitkok”, kezelési részletek kérdések mennyire érdeklik a laikusokat, míg a higiéné kérdései mennyire süket fülekre találnak. Milyen mindennapos, hogy anyák számárákőhögéses gyermeküket elviszik egészséges gyermekek közé és személyes sértésnek veszik, ha eltiltják őket az egészséges

gyermekek játszótéréről. Ellenben napilapok vegyesrovátának minden „új” gyógyeljárás felfedezését közpénzre veszik. Különösen a tüdőbetegek hajlamosak az új „csodagyógymódok” vakkol követésére. A közelmúltban láttam milyen elannal vetették magukat a betegek a sótalan diétára, kinlődtak a izetlen kosztal és vesztették el az amagy is gyenge étvágyukat egy ói. gyógymódtól, mely a tuberkulozisná. hatástalannak bizonyult és más bajoknál is kétséges a hatása. A tüdőbetegségek bizonyos fajtájánál jó eredmény nyel használhatók az aranykészítmények, legtöbbje jó. Egy van csak közöttük, mely nem vált be és nem is mondható közömbösnek, miután azonban ezt propagálták legjobban a napilapokban, ez után kaptak legjobban a betegek. A példákat a végtelenségig lehetne folytatni.

A komoly kezelésnek az alapja ma is a sanatóriumi u. n. higiéné-diétás gyógymód. Minél koraiab idősakban kerül ide a beteg, annál rövidebb idő alatt éri el a gyógyulást. Ma már lassan a munkáspénztárak is rájönnek, hogy gazdaságosabb a kezdő csucs-folyamatokat intézeti kezelésben részesíteni, mert így válnak a leghamarább munkaképesé, míg előhaladott állapotban végtelen időig terhelik a pénztárakat és közintézményeket. A sanatóriumi kura hatásához tartozik az is, hogy a beteg megtanulja a helyes, egészséges élelmódot, melyet azután otthoni viszonyaihoz alkalmazva otthon is folytathat. A sanatóriumi kurában nagyon sok tévhit befolyásolja az orvosi és laikus közvéleményt. Valamikor csak „Itália kék ege alá” küldték a tüdőbetegeket, csak a „balzsamos tengeri” levegőtől várva az eredményt. Ma ugyanolyan végtel a „magaslati” helyek favorizálása. Komikus tulsásokat hall az ember. Vannak akik azt hiszik, hogy mennél magasabbra megy a beteg, annál hamarabb gyógyul. Ilyen véleménnyel még orvosok közt is találkoztam. Jól vezetett szakintézetre van szüksége a betegnek nyugodt helyen, hol kellő kontroll alatt maradnak a betegek és ahol testi és lelki nyugalom megőrzéséről gondoskodnak. Hányszor látjuk azt, hogy klimatikus helyről napsütötteen, jókedvűen, kispörtöltan, de változatlan, vagy rosszabb állapotban kerül haza a beteg, hogy azután pár heti otthonlét után a baj előlről kezdődik. A komoly megfigyelések egész sora, így pld. Németországban Ulrici, állapították meg a magaslati klíma tulsáit ill., hogy az vagy semmi előnnyel nem jár vagy pedig friss folyamat esetén ártalmas is. A sikon, vagy alacsonyban fekvő sanatóriumok gyógyeredményei legalább olyan jók, mint a magaslati helyeké. Rollier nagyon feldicsérte Leysin magaslati napfényes gyógyító hatását csonttuberkulozisnál. Berlin mellett Hochenlirchenben ugyanolyan eredményeket értek el sik területen, kevesebb reklámmal, több komolyabb orvosi munkával. A klíma, a nap, a magaslát stb. egymagában nem gyógyít, hisz akkor azon a területeken, nem is volna tuberkulozis. Európa városai közül a legjobb tuberkulozis statisztikák közé számítanak a ködös angol gyárvarosok, míg egyes olasz vagy hegyvidéki helyek a rosszak közé.

— Mennyi a Calmette-oltások értéke?

Calmette valóban az érdeklődés előterében áll. Amit ígért, valóban igen nagy: védőoltással megelőzni a tuberkulozist olyan módon, mint az a himlővel történt. Calmette fő bizonyítéka a statisztika volna, ő arra hivatkozik, hogy a Calmette-oltásban részesült csecsemők közt a tuberkulozis megbetegedések száma lényegesen csökkent, ugyszintén a halálozás is. Azóta bizony a kritika alaposan kikezdte Calmette statisztikai adatait és rámutattak arra, hogy általános jelenség a tuberkulozis mortalitáscsökkenés és ugyanugy megtalálható a nem Calmettező államokban is. Flófordultak azonkívül Calmette-halálesetek is, hol kétségtelenül Calmette-oltószert okozta a tuberkulozist. A liibecki esetek nem tatroznak ezek közé, ott még ki nem derített módon ártalmas emberi-tuberkulozis bacillusok keveredtek a Calmette-féle oltóbacillusok közé.

— Milyen jelentősége van a tuberkulozisnál a műtéti kezelésnek?

Jelentős haladás a tuberkulozis kezelésében a műtéti kezelés. Alkalmass esetben a már említett légmell-kezelés ad bámulatos jó eredményeket. A kezdő, de terjedő hajlandóságu esetek gyorsan

gyógyíthatók vele, olykor az előhaladottabb esetek is. Jónak bizonyult bizonyos esetekben a rekeszizom mozgó idegének az átmetszése is, az u. n. phrenikus műtét. Ugy helyezi nyugalomba a beteg tüdőt, mint a törött lábat egy gipszsin. Nagy kiterjedésű elváltozások is gyógyíthatók műtéttel, ha az elváltozások nem terjednek át az egyik tüdő területén. Ilyenkor a sebész a beteg tüdő oldalán mindegyik bordából kiiktat egy kis darabot és ezzel megszűkíti azt a mellkasfalat. Ugyanugy hozza ezáltal nyugalomba a tüdőt, mint a pneumothorax. A bordacsontoklasos műtéttel (thoraxoplastika) Németországban Sauerbruch tanár, Magyarországon Witterniz tanár értek el kiváló eredményeket. Újabban a tüdőcsucsban levő kavernákat paraffinplombákkal sikerült összprezselni és ezáltal ártalmatlanná enni. A tüdőtuberkulozis műtéti kezelése terén még jelentős fejlődés várható, bár azt remélni, hogy a tuberkulozis tisztán sebészi probléma lesz a jövőben, ugyanolyan tulsás, mint a sebészi módszerek mellőzése konzervatívizmusból. A tuberkulozis az egész szervezet betegsége, a helyi kezelés, pld. egy caverna eltüntetése a tüdőből nagyon fontos, de nem hanyagolható el mellette az egész szervezet állapotának mérlegelése sem.

— Van-e összefüggés a tuberkulozis és a beteg lelki világa között?

Az „országos közegészségügyi egyesületben” tartott előadásomban, mely „Az Egészség” c. folyóiratban jelent meg két év előtt, már kifejtettem, hogy a tüdőbetegek lelki világa tényleg megváltozott. Irodalmi alkotásokból is ismeretes ez, ilyen Schnitzler Arthur, Sterben c. novellája, Thomas Mann, Zauberbergje, stb. 1923-ban írtam meg a Petőfi centenarium alkalmából Petőfi betegségét. A tanulmány azóta sok hasontárgyú cikk megírására adott alkalmat. Ebben írtam először Petőfi példáján arra, hogy a tüdőbajos írók alkotásán is megérzik betegségük, mintahogy Petőfi lirájának is volt egy jellegzetes tuberkulozisos szakasza, Goethe életének egy szakán (Werther) is látszik a tuberkulozis-psyche.

— Várható-e javulás a jövőben? Ami a jövődőt illeti, hiszem, hogy

egy békésebb és kulturáltabb kor az emberiségnek ezzel a veszedelmével is le fog számolni tudni. A békebeli javulás utjának a háboru vetett véget és a mostani sivár gazdasági helyzet. Részben a gazdasági helyzet javulása, részben a jobb iskolázás, a tömegek gondosabb kiképzése, főleg a higiéné kérdéseinek nagyobb méltánylása ugy a hatóságok, mint a lakosság részéről, fog javítani a helyzeten, nemcsak a tuberkulozis, hanem minden népbetegség szempontjából. Ebben a kérdésben az összes kulturáltak egységes munkája szükséges.

Japan versek

Vajákolás

BASHO.

A hold ma éjjel izzón tündökölt,
Fehér cseresznyéskert lett a tűzében
A bus pamutfajd!

Játék

BASHO.

Piros szitakötő!
Szakítsd le szárnyát s itt egy új titok:
Arany uirosítód.

Arany pirosítód.

Mi lesz belőled, ha szárnyat köt ö?
Piros szitakötő.

Levél

RANSECSU.

Száraz levél.
Libbenne a sirkőre száll
Es ott nyugtot talál.

Fenyő

RYOTA.

Főnn jár a hold.
Most hág az ég fenkölt ormára ö.
Jaj, bérctelön mért nem vagyok fenyő?

Tegnap

KIYOSUKE.

Ha még elélek holnapig,
Beh szép lesz ez a mai nap,
Beh vig.
Hiszen ma is már drága kincs
A tegnapom, mi nincs.

Barái

ISMERETLEN KOLTÓ.

Elvágtat a felleg.
Eltűn a barát is.
Csak arca marad meg.

KOSZTOLANYI DEZSŐ.

UZINELE

DERMATA

CLUJ

Tavaszi divat

Nálunk olcsó, jó és izléses cipőt vásárol

Garantált minőség

Talpba vésett áruk
A lerakatok utánvétellel is szállítanak

LERAKATOK:
BUCUREȘTI
STR. LIPSCANI 34
CAL. GRIVITEI 153

LERAKATAK AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN

LEI 165 (18-21)
LEI 225 (22-25)
LEI 325 (26-30)
LEI 375 (31-35)
LEI 425
LEI 425
LEI 425

Gszuz és köszvény-

bántalmak gyógyításánál jó tea használata fontos gyóntényező! Tapasztalati tény, hogy a hasonló teakeverékek között Prof. dr. Páter csuz és köszvény elleni tea a legjobb. Ezen túlményes hatású ton-külön egészség használata teákkal a drága fűrdőhelyek és kurák használata. Ezen teától a csuz és köszvényben szenvedő otthonában olcsón és kenyelmesen meg szabadul bántalmától. Ezen tények igazolására itt közöljük a következő hitelesített nyilatkozatait: Jimbolia, 1927. február 25. kelti, csuz és köszvényben alakban szenvedek 1913 óta, végig jártam az összes gyógyfűrdőket u. m.: Pös yén, Lukácsfűrdő, Vizakna, Buziás és Velence fűrdőhelyek. Mindez nem használ s erre 3 hónapon keresztül használtam Prof. Dr. Páter csuz és köszvény elleni teáját és ettől a köszvényekoz a daganatok és csuzokozta ujjlellet csomók elmúltak. Szíveskedjenek felvilágosítani az ebben szenvedőket, hogy 8-14 napos teahasználat nem hoz gyógyulást, különben, ha evék óta szenvednek e bantalm. B. P. kereskedő.

Prof. Dr. Páter csuz és köszvény elleni teája a megyei székhelyek legtöbb gyógynal kapható, ahol nem lenne óta a gyógyszerészkifejezet kívánárára az eredeti csomagolásu teát néhány napon belül beszerzi. Minden eredeti csomagón a feltaláló orvnyilleg védelem fényképe és aláírása látha ó. Nagyban lerakat: „STANDARD” Drogeria, București L.

Életünk már az első percben elromlik...

Írta: BENAMY SANDOR.

A gyermek megszületett.

A szoba, amely még előbb az ágyra hajolt, visszahúzódott a helyére. A háttal kiegyenesedtek. A sokaktól lehelt levegő, ami a pajudó asszony felett összegyűlemlett, szétfutott. Egyszerre minden tágasabb lett. A feszültség lanyhult, a görcsök elnyiláltak.

— Szabad már szólni? — kérdezték a gyermekek, akiket, hátra tett kezükkel, falhoz tapasztott az ijedség.

A néni, hosszú idők óta, először hajgált ki magukból örömet.

— Hogyan... nézzétek! itt a kis testvérkél!

A gyerekek féltéken nyújtóztak előre. Oldalra fordultak. Felső testük előbb ment, mint az alsó, lábukat hátul hagyták megbánnak, de szemüket annál messzebbre vitte a kíváncsiság.

— Látjátok?... Ba-a-ba...!

Amikor a gyerekek meglátták az újszülöttet, ők is azt mondták:

— Baba.

Nem mondták ba-a-ba... hangjukkal nem sodorták az ismerős állású üvegszálába ezt a szót, hanem úgy ejtették csak, szűken, barnán, ki a szájukból, hogy titokzatosan leköppant!

— Baba.

A dunnán feküdt és nyiváskolt. Kis álla felpeckelődött, alsó ajka a felsőre mázolt, bőre össze-vissza mélyült csatornákkal mindannyiszor, valahányszor felnőttek fölé hajoltak.

Az anya csodálkozott:

— Milyen csunyan tud nézni... És tanakodni kezdett az apával:

— Se én, se te nem szoktunk ilyen csunyan nézni...

De milyen és csunyan nézni? A külbőrök ingujjra vetkezett legényei, a hajlott hórihorgasok, a betörést terelő kamaszok, a teknőnél álló mosónők, a persenyző koldusok és a vasalóra görnyedő szabóságok. És a csunyaság huzalokon jön be a párosba, szemszárlól-szemszárla kuszik, egyszerre ezer ember néz az uccákon, mindenki látott valamit és van olyan, aki legjobban a szomorúságot látja meg Széna-tér, Görbe-ucca, Holdvilág-ucca így jönnek be a díszes terekre, piszkos uccafolyókák, sokatnyelők garatján át ömlenek tisztább vizekbe, táviródrótok hozzák a rikácsolást, szekérekkel bejön a fosztott toll és a villamos-sinek págáiban a künn is futott koscsik kereké gördül.

Az újszülött első, néma rémülete.

Csepültek:

— Milyen butuska képe van — (az idősebb gyerekek, amikor megbátorogtak) — ...csak nyávozni tud.

Hogyné!

Az ő nevetése még ott kuncorgott a játékkereskedések polcain, a futballpályák mezőnyén rengette hasát, kiskorcsmák asztalrepedéseiben nyult el, konferanziák agybarázdáiban hempergett és bennfúdoklott az asszonyok mellesatornáiban.

Sírása könyökgörbületekben szorongott, ajkakat biggyesztett, orrlukakban sipolt és fröcskölt, szemek küszöbén gubbasztott, szidekét mosott fel.

A néni hajtogatott:

— Szép baba... szép... Mert ekkor még kartotékokban, dossziékban, másológépek asztaljai között és a

főnökök pánccszekrényeinek záraiban finlorított a rulság.

— És milyen finom bőre van...!

Mert az irodák és aktárok falain csak most rakódott rétegre a por, a pultok faháncsai alig, hogy othadni kezdtek, még párszáz és selymek még fel sem fosztottak és a munkaidőmeghosszabbítás terve kártyacsomók és koántrótömbök alól ekkor próbált először feltápaszkodni a kereskedelem-ügy miniszter agyában.

— Most csat... evet kell adni neki — mondották öcseiknek a néni — és olyan gyerekek lesz belőle, mint ti vagytok.

Milyen gyerek?

— Hogy idejön, ha szólítják. Most még ránk se néz, mert nem tudja, hogy hozzá szólunk. De, ha nő egy kicsit és neve lesz, indul a neve után.

Jánosnak nevezték.

És beszólították a kis cselédet a könyhből:

— Na, Marika, van egy kis Jánosunk. Megértetted? János, az az új gyerek.

„AUGEN-COHN”

Írta: EMIL LUDWIG

„Augen-Cohn”-nak nevezte a breszlai nép Hermann Ludwig Cohnt, a szemorvosot és emberbarátot, aki egyben fizetés vagy ellenszolgáltatás nélkül sok minden egyéb volt Emil Ludwignak, aki fia ennek az emberbarát orvosnak, legutóbb megjelent „Az élet ajándékai” című művében örök emlékművet állított atyjának. Emil Ludwignak könyvének ebből a részéből vesszük a következő anekdotaszériü töredéket:

Sulyos operációk előtt néha bezárkózott szobájába és célbálvással gyakorolta kezének biztonságát, mivel a págás fél-milliméteres különbsége is döntő jelentőségű lehetett. Mesteri keze volt, megérdemelte az operátor hírnevét és sokszor megnyolta mérsárosoknak a sebészeket, akiknél néhány centiméter különbség nem számított. Elmondotta, hogy amikor megkérdezte az egyik lengyel zsidót, hogy miért nem ment saját varsói szemorvosához, ezt a választ kapta: „Ahhoz? Annak úgy reszket a keze, hogy döglött halakat adhatna el élőkként!”

Kora ifjúságában megtanulta a gyorsírást, mert szomszédja a gimnázium második osztályában kézelőjéről úgy olvasott le számtalan nevet, hogy azokat a kézelőn nem lehetett fölfedezni: a minden hájjal megkent ifju, aki akkor a gyorsírás új művészetét a lustaság alátámasztására használta föl atyjában szent tüzet szított. Akkoriban a gyorsírást ördögi mesterségként elvetették, azt mondták, hogy a tanulók csak tanítóik stílusművészetét akarják megörökíteni, egyébként pedig elrontják vele saját írásukat.

Az 1848. évi forradalom nagyszüleim ablaka alatt játszódtam le és mivel a nevelőnő a királypártiakkal érzett, valószínűleg a szép egyenruha miatt, a szülők azonban a néppel éreztek a köruton lejáródtott heves harcoknak csodálatos visszhangja támadt szobáinkban; ha valamelyik katona esett el, a nevelőnő sirt — és fordítva. Amikor 1849-ben a fekete-vörös-arany színű zászlókat betiltották, nagyanyám azt a zászlót amely hosszú időn át lobogott házukról, darabokra tépte és alszóknyát varratott belőle négy leányának; de nem tudom megállapítani, hogy nagyanyám a zászlót hosszában vagy szélességben szabdalta-e szét, hogy tehát testvéreim valamennyien fekete-vörös-arany színű alszóknyát viseltek-e avagy mindegyikük más-más s inüt.

Más világ volt akkor. Négyeszer kellett az utlevelet láttamoztatni, ha Breslauból Heidelbergbe akartunk utazni és amikor atyjám akkoriban Rómába utazott, hajón tettem meg az utat Livornóból Civitavecchiába onnan pedig kispasuton a pápai fővárosba. Ott állott a Szent Péter téren utitársa mellett aki katolikus nem volt. Utközben már sokat elbeszélgettek, a szigorúan hívő nemesnek és a szabadongondolkodó zsidónak különösen sok mondanivalója akadt egymás számára és amikor IX. Pius megjelenésére nár tak, a báró óvatosan jegyezte meg: „Bizonnyára Ön is leborult?”

„Meg fogom emelni a kalapomat.”

Mikor vége volt a parádénak atyjám azt mondta a meghatódott katolikusnak, miközben utánozta a pápa áldásjelét.

Márka igyckzett megjegyezni.

Az új gyerek: János. Márka pelenkát Jánosnak! Márka pólját Jánosnak! Márka a teknőt Jánosnak!... akkor ezt az új gyerekek kell hozni. Az újszülött lehetett csupas, friss elnevezésű, — Márka már teknőben, póljában, pelenkában tudta.

Testvérkéikben is csak percekig élt János, az új gyerek, — nemsokára felhánytorgatták a maguk életével:

— Mindig így fog sirni?... Nem lehet majd aludni föle!

Teknő, pólya, pelenka, petróleumoslámpa, testvérkék, Márka lehúzták az első rózsaszínű bőrt az újszülöttről. A sok textil, ami rágöngyöldött, karcossá tette lánsot, körömmek rossz volt beleakaszkodni. Yáogás, nyisszenés birizgette a dobharttyikat, a szomszédhálóban velni kezdtek az ágyakat a többi gyerekeknek, Márka átment a szobán, az üvegajtón felgyűrődött a csipkefüggöny, látni lehetett a meztelenkaru kölyk: „el, jöttek visszakukucskálni, anyjuk szagátotlan átkibázt az ajtón:

— Azonnal be... az ágyba...!

És a néni felé ezt mondta:

— Ideje lefeküdnötök.

Amikor a néni elment és megérkeztek haza, iltthon nem az újságotlák:

— Új ember született!

hanem:

— Irankának fia lett, ráhasonlít, a nagyapja után híják, sir ér már is egészen fel-forgatta a házat.

„Látja? A pápa mindenütt plusz-jelét rajzolt a levegőbe; csak énfelem mutatott minusz-jelét!”

Ha forró nap után este vendégeink voltak és a kövér titkostanácsosné verejtékezve panaszkodott, atyjám drasztikusabban szólt, mint ahogy a polgári házhhoz illett volna: „Tegye azt, amit én teszek, kollégám! üljön tíz percre meztelenül a balkonnra, akkor majd örülni fog az ingének!” Ha valamelyik vicclapból borsos verset olvasott föl és anyám lányaira való tekintettel az asztal alatt meglökte, akkor hangosan így válaszolt: „Miért lépsz rá a lábamra? Amugyis csak néhány sor van még: egykettőre végére járok.”

A természetes dolgok felvidították, a társadalmi konvencióktól azonban úgy megijedt, mint a szük gallértól. Sokkal kevésbé volt türelmes, mint ahogyan a Lessing-féle világnézetnek megfelelő volna. „Miért írja Oszkár jelentésében: Fiu született? Hiszen tulajdonképpen az asszony szült!” Avagy rendelő órájában így szólt egy hölgyhöz: „Igen tisztelt asszonyom, ne ijedjen meg, érelnemesedése van, ez nem beleség, hanem az örege-dés tünete. Az előbb azt mondta nekem, hogy ön 43 éves, én már akkor 47-et jegyeztem föl jegyzetembe, most azonban megállapítom, hogy 50 éves, de azért ne ijedjen meg.” Ha valamelyik páciense azt kérte, hogy garantálja az operáció sikerét, akkor egy ismert áruháza célzva, ez volt a válasz: „Henel-Fuchs garantálhatja, hogy a párszon tiszta lenből készült de az operációk három százaléka rosszul sikerül. Az Ursten számára is kell valaminek maradnia.”

Kollégáinak húsága mindig fölvidította és ha Hirschberg berlini tanár affektálva mondta neki, hogy csak a reggeli órákban hajt végre műtétet, atyjám megkérdezte: „Miért csak reggel? Talán délután reszket a keze?”

A higiéniát mindennél jobban szerette. Amikor egyszer az élkezőkocsiban tudósejü férfit látott ülni, a vizirőzsákkal telt pohár mögött is észrevette, hogy a tudóskülsejü ember limeszi a vizirőzsát és a poharat szájához emeli felugrott (ekkor már hatvan éves elmúlt) és izgaltottan kiáltott rá az emberre: „Bocsásson meg, de ezt a bacilluspocolyát nem fogja meginni öreg orvos jelenlétében!”

„Magam is orvos vagyok!”

„Akkor valószínűleg valami régi iskolából került ki, én Vrchov tanítványa vagyok!”

„Pedig az engedte, hogy bármit meg-nyam, amire kedvem kerekedett.”

A tudóskülsejü férfit Ernst Heckel volt. Végül mindketten nevettek.

A nemesek társaságának viselkedése nagyon tetszett atyjának, ebéd közben sokszor dicsekedett vele, hogy ennek a társadalmi osztálynak a férfiai és asszonyai milyen nagyszerűen viselkednek rendelőórái alatt. Az antiszemizmusrak ugyanis — éppen úgy, mint Bismarcknál — itt is vége szakadt ha az életéről, az egészségről, vagy a pénzről volt szó és a sziléziai nemesek akkoriban atyjám pápas-emeit viselte, föle kért orvosi tanácsot és vele operáltatta meg magát.

A sziléziai nemesek szerették atyjám föllépésének zavartalanságát. Amikor az egyik 80 éves bárónő panaszkodott, hogy

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás lájdalmak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

elvesztette szaglóerzékét, atyjám így válaszolt. Csak örüljön neki, hiszen az egész világ minden büzikli! Ezekben a körökben nagy hálával voltak atyjám iránt sok éven át minden szeptemberben két ajándék érkezett atyjám számára: az első szarvas, amelyet az egyik sziléziai four atyjám által megmentett szemé segítségével terített le és egy kosár alma, atól a paraszt asszonytól, akinek fiát megmentette a megvakulástól.

KÜLFÖLDI HUMOR

ELEG ABBÓL ANNYI.

— Mit vegyek Miskának a születése napjára?

— Végy neki egy könyvet.

— Csakhogy már van neki egy könyve. (Nagel's Lustige Welt.)

A CSOMO.

— Csak tudnám, hogy mire kellene ennek a csomónak emlékeztetnie, amelyet a zsebkendőmre kötöttem?

— Talán arra, hogy ideje volna a zsebkendőt mosásba adni. (Moustique.)

SZINTEN SZAKERTO.

— A hölgyek általában jobban türik a fájdalmat, mint a férfiak.

— Honnan tudja ezt ön? Ialán orvos?

— Nem. Cipőkereskedő vagyok. (Parisiana.)

EGYRE MEGY.

— Hallja, János, maga az én hajkefémmel fényezi a cipőket?

— Nem tesz az semmit, nagysága kérem Hiszen a nagysága haja is feketé, mint a súbick. (Dimanche Illustré.)

BARATNÓI VIGASZ.

— Képzeld, itt hagyott a szakácsnőm. Kénytelen vagyok magam főzni ebédet az uramnak.

— No, egyszer még megeheti, nem hal bele! (Ric et Rac.)

IJESZTŐ.

Feleség: Drágám, egy belső hang azt mondja nekem...

Férj (rémülten): Szent Isten! Neked még egy belső hangod is van?

(Domenica del Corriere.)

ORVOSOK.

— Szomorú dolog ez, kolléga ur. Egy négy-izben elítelt kuruzsló fekszik most a klinikámban és a szemtelen fickó jobban diazozostizál, mint jó magam. (Muskate.)

A SZOMSZÉD.

— Itthon van a szomszéd ur?

— Nincs itthon, de majd megmondom neki, ha hazajön, hogy keresni tetszett. Mit mondjak, hogy mit tetszik föle kölcsönkérni? (Tit-Bits.)

UGYNÓKI ÉLELMESÉG.

— A nagyságos asszonnyal nem lehet beszélni. Eppen fürdik.

— Nem baj, ugys jobbnál-jobb fürdőszappanokat akarok mutatni neki. (Bystander.)

SZOMSZÉDOK.

— A papa kérdezteti, hogy nem adnák-e kölcsön egy kisértő a grammofónjukat?

— Hogyan, ilven késő éjszaka még muzsikálni akar?

— Nem a', hanem aludni. (Humorist.)

GYÓGYSZERTARBAN

— Egy héttel eze fött egy tapaszt vettem itt, hogy a reumátát elmulassza.

— És most mi tetszik?

— Most szeretnék valami szert, ami a tapaszt elmulasztaná a testemről. (Everybody's Weekly.)

A NAGY FELFEDEZŐ.

— Ugyebár, komoly szerencsétlenség azért nem érte utazásai alkalmából?

— No, azért mégis Egyszer ugyanis meg-nősültem. (Fliegende Blätter.)

A TAPASZTALAT EMBERE.

— Az első dolog, amire az embernek az életben szüksége van, a jó lelkiismeret.

— És a második dolog: a jó védőügyvéd. (Lustige Blätter.)

ROSSZ UZLET

— Miért akarsz Brownnal társasulástet váltalálni?

— Tudod, ő volt a feleségemnek az első vélegénye, de fölbontotta az eljegyzést. Már pedig én nem óhajtok olyan társat, aki életem többi részében...

Székrekedést,

aranyere, vesepaj, májbetegségeket, rheumát gyorsan és könnyen, anélkül, hogy a szervezetnek ártson, természetes gyógymóddal gyógyít az

UNIVERSAL-TEA

Dobozonként 95 lej, gyógyszertárakban és drogériákban. Labor. „Malarin” Bukarest Piața G. Cantacuzino 3

Móra Ferencz: Négy apának egy leánya

Halhatatlan népszerűséget biztosított Móra Ferencnek kivételes elbeszélő készsége, kedves humora, utóéleti zamatossága. Ezek teszik értékkessé Mórának ezt a kiváló munkáját is.

Ara vászonkötésben 190 lej

Brassói Lapok Könyvesztálya

Rádió műsor

Vasárnap, március 15.

Bukarest. 11.15: Gyermekek negyed-órása. 11.30: Prédikáció és karének. 12: Zenekari hangverseny. 13: Gramofon. 16: Mezőgazdasági előadás. 17: Könnyű és román zene. 18.15: Vidám negyedóra. 18.30: Dinicu-zenekar. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Kabaréest. 22.25: Üzenetek. — Budapest. 10: Hírek, kozmetika. 11: Egyházi zene és szentbeszéd az egyetemi templomból. 12.15: Unitárius istentisztelet. Utána: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. A hangverseny szünetében: Papp Jenő heti krónikája. 15: Gramofon. 16: A Rádióélet gyermekjátsszóórása. 16.30 Mezőgazdasági előadás. 17: Rádiószabadegyetem. 1. A szabadságharc dalai Molnár Imre és Bura Sándor előadásában. 2. Felolvasás. 18.10: A fővárosi zenekar hangversenye Székelyhidy Ferenc operaénekes, Sebestyén Sándor gordonkavirtuóz és az egyetemi énekkarok közreműködésével. Vezényeli: Siklós Albert. 20.15: A Budai Dalárda hangversenye. 21.15: Március 15-iki emlékünepély. Utána: Kiss Béla cigányzenekara. — Bécs. 11.30: Johannes Manker orgonahangversenye. 12.05: A Wiener Symphonie-orchester hangversenye. 14.50: Grete Holm és Franz Zwonik énekduettjei. 15.35: Römisch-zenekar. 17.15—18: Szórakoztató és tudományos előadások. 19: A Rose-kvartett Beethoven és Brahms hangversenye. 21.20 Schnitzler „Zweischenspiel” című komédiája. 22.30: Wacek-zenekar. — Königs-wusterhausen. 18.45: Táncczene. 21: Verdi: „Don Carlos” c. operája. Utána: Táncczene. — Páris-Eiffel. 21.30: Szimfónikus hangverseny. — Varsó. 20.50: Gramofon. 21.30: Zenekari hangverseny. 22.30: Marguerite Trombini klavechhangversenye. — Milánó. 20.30: Könnyű zene. 20.55: Operaelőadás. — Prága. 18: A prágai zsinagóga énekkara. 20.05: Katonazene. 21: Filharmónikus hangverseny. Vezényel: Bruno Walter. — Róma. 18: Operaelőadás. 21.40: Operettelőadás. Stockholm. 19: Istentisztelet. 20.15: Karénekhangverseny. 20.45: Szimfónikus előadás. 22.40: Szórakoztató zene. — Belgrád. 18.30: Népdalok, húzóharmonika. 21: Prága. 23.20: Európai adóállomások műsorának közvetítése. — Kattovics. 18.45 és 21.30: Népszerű hangverseny. 22.30: Hangverseny. 23.15: Énekszámok. 24: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 18.45: Paul Amadeus Pisk zeneszerzési előadása. 20: Könnyű zene. 21: Cimbalomhangverseny. 22: Tarka eset. 24.05: Táncczene. — Königsberg-Heilsberg. 18.45: Operaelőadás. 22.20: Táncczene.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 16.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: A rádió házi zenekara. 18.15: Ippolitov Ivanov zenekara. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Német nyelvoktatás. 21: Szimfónikus hgv. Vezényel: Cuclin. 21.30: Felolvasás. 21.45: A szimfónikus hgv. folytatása. — Budapest. 10.15: Szalónzenekari hgv. 13: Déli harangzó és a rádió házikvartetének hgv. 17: Asszonyok tanácsadója. 18: Boross Elemér novellái. 18.20: Farkas Jenő cigányzenekarának hgv. 19.20: Német nyelvoktatás. 19.50: Kéky Lajos irodalomtörténeti előadása. 20.30: A budapesti filharmóniai társaság hgv. Vezényel: Dohnányi Ernő. Utána: Fejes-szalónzenekar és Toll Árpád cigányzenekara. Kalmár Pál közreműködésével. — Bécs. 12: Gramofon. 16.20: Geiger-zenekar. 18—20.30: Felolvasások, előadások. 20.30: A bécsi citeraklub hgv. 21: Mozart C-moll miséje.

22.55: Pauscher-zenekar. — Königs-wusterhausen. 17.50: Délutáni hgv. 18.30: Kamarazene. 21: Vigjáték-előadás. 22.05: Könnyű zene. Utána: Táncczene. — Varsó. 18.45: Könnyű zene. 20.25: Gramofon. 21.45: Operaelőadás. 23.15: Gramofon. 24: Táncczene. — Milánó. 18: Könnyű zene. 20.30: Tarka hgv. 23: Zenés vigjáték. 23.55: Táncczene. — Prága. 22.30: Arányi Julia zongora hgv. 23.20: Könnyű zene. — Róma. 18.30: Claudio Anau zongora hgv. 21.40: Modern olasz dalkompozíciók. — Stockholm. 19: Gramofon. 20.45: Zenekari hgv. 23: Szórakoztató zene. — Belgrád. 21: Asco D'Orio hangversenye. 21.40: Vokálkoncert. 22.15: Gramofon. — Kattovics. 18.45: Könnyű zene. 21.45: Operaelőadás. 24.30: Táncczene. — Stuttgart-Mühlacker. 20.30: Kamarazene. 21.30: Helyszini közvetítés egy gyárüzemből. 22: Táncczene. — Pozsony. 17.30: Zenekari hgv. 18.50: Kamarazene. 21.05: Szórakoztató zene. — Königsberg-Heilsberg. 18.40: Tánckompozíciók gordonkára és zongorára. 20.15: A német kézműipar dalban és zenében. 21.15: Zenekari hgv. 23.20: Táncczene Berlinből.

Kedd, március 17.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű zene. 18: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Zenekari hangverseny. Szünetben: Felolvasás. — Budapest. 10.15: Hangverseny Benyovits P. (ének) és Pázmán György (zongora) közreműködésével. 13: Déli harangzó és Sovánka Nándor cigányzenekara. 17: Szányi Aladár novellái. 18: Gegus Dániel előadása az utca veszedelmeiről. 18.50: Egy óra könnyű zene. 19.30: Francia nyelvoktatás. 20: Felolvasás. 20.30: Gounod „Faust” c. operája gramofonon. Utána: Az 1. honvéd, gy. ezr. zenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 17.20: Kamarazene. 18—21: Felolvasások, előadások. 21: Operaelőadás. 23.30: Macho-zenekar. — Königs-wusterhausen. 17.30: Délutáni hangverseny. 21: Zenekari hangverseny. 21.30: Dosztojevskij „A féltékeny” című regényének hangjáték-változata. 23.20: Politikai lapszemle és hangosfilm-sláger. — Varsó. 18.45: Szimfónikus hangverseny. 20.50: A berlini operaház előadásának közvetítése. — Prága. 21.20: Gramofon. 22.30: Zongorahangverseny. — Róma. 18: Ének és zenekari hangverseny. 21.45: Operaelőadás. Stockholm. 21: Zenekari hangverseny. 23.10: Szólísták hangversenye. — Belgrád. 17: Bizet: „Carmen” című operája gramofonon. 23.50: Könnyű zene. — Kattovics. 18.45: Szimfónikus hangverseny. 20.30: Operaelőadás közvetítése Berlinből. — Stuttgart-Mühlacker. 20.45: Ballett-zene. 21.45: Hangjáték. — Königsberg-Heilsberg. 17.15: Zenekari hangverseny. 20: Balladák és dalok. 20.30: Táncczene. 21.30: Szimfónikus előadás. 23.20: Európai adó-állomások műsorának közvetítése.

Szerda, március 18.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Francia nyelvoktatás. 21: Vonósnégyes. 21.45: Jean Manolescu tenorista hangversenye. 22.15: Schönberg Irma zongoraművész nő hangversenye. — Budapest. 10.15: Póttászenekar. 13: Déli harangzó és gramofon. 16.30: Morse-tanfolyam. 17: Illy János novellái. 18.30: Zenekari hangverseny. 19.30: Olasz nyelvoktatás. 20.10: László Imre magyar dalokat énekel Kurina Simi cigányzenekarának kíséretével. 21.10: Liszt-hangverseny a Zeneakadémián Hir Sári zongoraművész nő közreműködésével. 23.30: Imrédy Béla francianyelvű előadása Magyarországi pénzügyi problémáiról. Utána: Bura Károly cigányzenekara. — Bécs. 12: Cerdá-zenekar. 14.10: Gramofon. 16.25: Wolfstahl-zenekar. 18—21: Szórakoztató és tudományos előadások. 21: Aramescu Leonard dal- és áriahangversenye. 21.40:

ÚJ CSŐ.....ÚJ ERŐ!

Minden rádiókészülék szíve a vevőcső

Adjon új erőt készülékének

Cserélje ki régi csöveit

PHILIPS „MINIWATT”

csövekkel.

A PHILIPS pentód, mint végerősítő-cső felülmúlhatatlan eredményt biztosít

PHILIPS „MINIWATT”

PHILIPS „MINIWATT”

Az összes PHILIPS készülékek PHILIPS MINIWATT lámpákkal vannak ellátva

Hangverseny. 25.10: Reckinward-zenekar. — Königs-wusterhausen. 17.30: Délutáni hangverseny. 21.30: Régi berlini táncmuzsika. Utána: Géczy Barnabás tánczenekara. — Páris-Eiffel. 21.30: Szimfónikus hangverseny. 22: Előadói est. — Varsó. 18.45: Népszerű hangverseny. 20: Unnepi harsonák. 20.55: Gramofon. 21.30: Esti hangverseny. 24: Táncczene. — Vilánó. 22.15: Szimfónikus hangverseny osztrák zeneszerzők műveiből. 24.55: Táncczene. — Prága. 21: Chromatikus harmónika. 21.30: J. Tomasková-Nováková hangversenyének romantikus ária-hangversenye. 22: Könnyű zene. — Róma. 21.45: Opera-előadás. — Stockholm. 20: A Manzer-vonósnégyes hangversenye. 21: A. Boito „Méphistopheles” című operája. — Belgrád. 21.30: A szláv vonósnégyes kamarazene-hangversenye. 22.30: Szimfónikus előadás. 23.50: Gramofon. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Délutáni hgv. 21.15: Saxophon-hangverseny — 22.15: Szimfónikus hangverseny — Pozsony. 21: Senta Benesová gordonka-művész nő hangversenye. 21.40: Gramofon Königsberg-Heilsberg. 17.15: Délutáni hangverseny. 19.30: Gramofon. 21.15: Händel „Judás Maccabéus” című oratóriuma.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 19.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Könnyű és román zene. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 20.30: Angol nyelvoktatás. 21: Niculescu-Bassu operaénekes hgv. 21.30: Szimfónikus hgv. Szünetében: Felolvasás. — Budapest. 10.15: Gramofon. 13: Déli harangzó és hangverseny. 17: Rádiószabadegyetem. 18.10: Mezőgazdasági előadás. 18.45: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 20: Angol nyelvoktatás. 20.35: Előadás az orleansi szüiről. 21: Sardou és Barriere „Idgegek” című szimfónikus előadása a Studióból. Utána: Az Operaház zenekara. Majd: Bura Sándor cigányzenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Geiger-zenekar. 16.20: Gramofon. 17: Marek Weber zenekara. 18—21: Szórakoztató és tudományos előadások. 21: Elizabeth Schumann ária-hgv. 23.10: Gaudriot-jazz. — Königs-wusterhausen. 17.30: Délutáni hgv. 18.30: Házi zene. 20: Sven Hedin stockholmi felolvasásának közvetítése. 21: Vidám zenés hangjáték. 22: Szimfónikus hgv. Utána: Táncczene. — Varsó. 18.45: Kamarazene. 20.25: Gramofon. 22.30: Hangverseny. 24: Táncczene. — Milánó. 20.30: Szórakoztató zene. 21.55: Operaelőadás. — Prága. 17.05: Gramofon.

22.20: Az Ondricek-vonósnégyes kamarazene-hgv. 23.20: Wiedermann professzor orgonahgv. — Róma. 22.05: Ének- és zenekari hgv. — Stockholm. 20.30: Zongorahgv. 20.45: Orgonahgv. 23: Szórakoztató zene. — Belgrád. 19: Zenekari hgv. 21.30: A belgrádi zsinagóga ének- és zenekarának hgv.-e. 23.50: Zenekari hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Délutáni hgv. 20: Sven Hedin felolvasásának közvetítése. 20.45: A frankfurti Operaház zenekarának hgv. 22.15: Három egyfelvonásos szimfónikus hgv.-e. 23.50: Táncczene. — Pozsony. 18.50: J. Simon hegedű hgv. 19.16: Szórakoztató zene.

PÉNTEK, MÁRCIUS 20.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Román zene. 18.15: Luca-zenekar. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Színházi krónika. 20.30: Gramofon. 21: Donizetti „Lammermoori Lucia” c. operája. — Budapest. 10.15: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara. 13: Déli harangzó és a Mándits szalónzenekar. 17: Korpás Ferenc előadása. 18: Cserkészelőadás. 18.30: Eugen Stepat balalajka-zenekara. 19.30: Lippay Gyula dr. előadása. 19.50: Kurina Simi cigányzenekara. 20.30: Wagner R. „A valkirök” c. operája. Utána: Szabó Guy László jazz-zenekara. — Bécs. 12: Gramofon. 16.25: Geiger-zenekar. 18—18.45: Felolvasások, előadások. 19.45: Egyházzenei hgv. a bécsi Schottenkirchéből. 21.35: Werba-zenekar esti hgv. 23.45: Gramofon. — Königs-wusterhausen. 17.30: Délutáni hgv. 20.45: Helyszini közvetítés Magdeburgból. 21: Hangjáték. Utána: Jazz. — Páris-Eiffel. 21.30: Szimfónikus hgv. 22.50: Tarka est. — Varsó. 18.45: Zenekari hgv. 20.25: Gramofon. 21.30: A varsói filharmónikusok zenekari hgv. Utána: Külföldi adóállomások műsorának közvetítése. — Osló. 21: Szimfónikus hgv. — Milánó. 20.30: Könnyű zene. 22.50: Zenekari hgv. szólísták közreműködésével. — Prága. 20.05: Gramofon. 20.15: Leonard Aramescu hgv. — Róma. 22.35: Szimfónikus hgv. Szünetében: Egyfelvonásos bohózat. — Stockholm. 18.30: Trió-hgv. 21: Hgv. közvetítés Prágából. 23.20: Hgv. francia zeneszerzők műveiből. — Kattovics. 18.45: Könnyű zene. 21.15: Szimfónikus hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Délutáni hgv. 20.45: Huzóharmónika hgv. 21.15: Ismeretterjesztő előadás Észak-Afrikáról, eredeti hangfelvételekkel. 22: Händel „Alcina” c. operája.

Megérkeztek!

külföldről a legújabb kabát, ruha, Costüm és Complé

Tavaszi divatujdonságok

Tekintse meg szombaton és vasárnap kirakatainkat és bámulni fog

Feltűnő olcsó árainkon!

Ascher Testvérek BRASSÓ Kapu-u. 5

Szerkesztői üzenetek

Z. S. 1950-ban két évre rótták ki a forgalmi adót. Ha nem idézték meg és nem irta alá a jegyzőkönyvet vagy a kiróvási ívet, akkor felebbezze meg a minisztériumhoz. Adót a kismalmoknak is kell fizetniük. Állítólag tervbe van véve, hogy rendezetileg intézkednek a törlésről.

Irodalom. Ezeket a sorsjegyeket még nem sorsolták ki. A budapesti Nemzeti Színház igazgatója Hevesi Sándor, méltóságosnak címezheti. A Vigszínház igazgatója Jób Dániel, ő nagyságos.

Szilágyosmlyói előfizető. A könyvosztálytól meg fogja kapni a választ.

Számvevő. Ha tíz évig állami szolgálatban volt, nyugdíj illeti meg, de ha megszakítja a szolgálatot, nyugdíjat csak 75 éves korában kapja meg, a tízévi szolgálat alapján a rendelkezési állományba való helyezés ellen kontesztációval élhet.

M. R.-né. Érdeklődtünk s amennyiben akad valaki, akit a kívánt feladatra ajánlhatunk, azonnal értesítjük róla. Legjobb volna azonban, ha valamelyik székelyföldi, vagy brassói négyesülethez fordulna kívánságával. Ezeknél nyilvántartanak jó családnál elhelyezkedni kívánó árva leányokat.

M. I. L. A. A törvény szerint nem lehet, de mivel megteszik vagy meg akarják tenni, jó lenne ügyvéd segítségét venni igénybe.

L. P. Bukarest. Sorsjegyvásárlásra, sajnálatunkra nem vállalkozhatunk. Bukarestben azonban talán minden bankban árusítanak ilyen sorsjegyeket.

083004 sz. előfizető. 0127 és 1939 sz. olasz vöröskeresztsorsjegyeit a törlesztési huzáson 40-40 lírával kibuzták. A másik kettő nem nyert.

K. Gy. Bukarest. Ön a kötvény számáról beszél, de hol a kötvény? Tessék kicsit részletesebben megírni a dolgot, vagy előadni szóval bukaresti munkatársunknak, Farkas Aladár urnak, (Str. Regală 4), s akkor inkább adhatunk tanácsot.

Bukaresti elkeseredett soffőr. Értjük elkeseredését, de a történet sérelemért és anyagi kárért mi nem kárpótolhatjuk. Normális viszonyok közt ilyen elbánás után a sértett felmond és a jogtalanul levont fizetését visszaköveteli, de ha nagyon rá van szorulva az állásra, akkor — hiába — jobb tűrni és hallgatni — míg kedvezőbb fordulat következik. A munkanélküliség és a nyomor még zsarnokibb mint állítólag az ön és szenvedő társainak gazdája.

A. I. Osztrák építési sorsjegyei nem nyertek.

Gépész. Még nem lehet tudni, mikor születik meg az a törvény. Ami sürgősen kellene, azzal nem sietnek a törvénygyárban. De legalább a munkafelügyelőségek gondoskodhatnának róla, hogy a munkás kapja meg a becsületos munkával megszolgált bérét. Próbálja meg, hátha csoda történik s az inspektorátus útján hozzájut a fizetéséhez.

Munkanélküli Brassó II. Bizony az irás nem megfelelő. Művétag iránt tessék a romániai rokkant egyesülethez, (Soc. I. O. V. Str. General Berthelot), v. Cluj, Soc. Ocrotirea Orfanilor din Război (Calea Dorobanților 12).

L. P. Szenvedett sérelmének orvoslása végett legjobb volna megbízható ügyvédhez fordulni, mert mi az ügy pontos ismerete nélkül nem irhatunk az esetről cikket s más jobb tanácsot sem adhatunk. Ha tényleg önhatalmulag jártak el és Önt, aki egészen jóhiszeműen cselekedett, szóval és tettel inzultálták, akkor a törvény kell, hogy elégtételt adjon Önnek. És ha adott, azt készséggel publikáljuk majd, a mások okulására is.

Tanítónő. A magyar sorsjegyek értéküket veszítették. A nyerevények is oly csekély értékűek, hogy nem érdemes utánuk sem érdeklődni. Az osztrák vöröskereszt sorsjegye nem nyert.

Kereskedő. Kivándorlásra vonatkozóan nem szívesen adunk tanácsokat, mert ellene vagyunk annak, hogy véreink itt hagyják szülőföldjüket, ahol számban, lélekben, munkában, áldozatban, gyarapodnunk kell. Különben is alig van a világon egyetlen fixpont — az ön által

említett Argentiniát sem kivéve — ahová az érvényesülés komoly kilátásával lehetne kivándorolni. Az utazás is, elhelyezkedés is annyiba kerül, hogy azzal itthon szerényen sokáig meg lehet élni és be lehet várni — hátha még foglalkozás, munka is adódik — míg a válság csökken és újra jogaiba léphet a tisztességes munka.

051604 sz. előfizető. Nincs felfüggesztve az elintézés, csak borzasztó lassúsággal kezelik az ügyeket. Mindenesetre jól tenné, ha a Magyar Párt bukaresti tagozatához (Str. Transilvaniei 6), fordulna, hogy az sürgesse meg. — Fehér Imre jelenlegi tartózkodási helyét nem tudjuk, de a kolozsvári Magyar Színháznál mely összeköttetésben van a színészszövetséggel, meg fogják mondani.

A Brassói Lapok olvasója. Igaza van, de ezt mi is mindennap feltárjuk a cikkeinkben. Abban is igaza van, hogy bizonyos ipar- és üzletágak ma is — mikor a hozzávaló anyagok olcsóbbak lettek és a munkabér is kisebb — ép úgy tartják az árait, mint a krízis előtt. De ennek az árdragítás ellenőrzésére hivatott hatóságok indolenciája az oka.

Bukaresti anya. Nem hisszük, hogy a történet után a fiut, aki nem román állampolgár, itt lehetne elhelyezni állandó jelleggel. Esetleg a bukaresti magyar követségen (Str. Boteanu 6), vagy a Magyar Párt irodájában (Str. Transilvaniei 6), kaphat erre nézve tájékoztató felvilágosítást.

C. Th. Még nem lehet tudni a sorozás pontos idejét. Az Önök iránt legjobb lenne az illetékes kerületi hadkiegészítő parancsnokságnál Cercul militare érdeklődni.

V. A. előfizető. Galvanoplasztikára nézve hozzánk intézett b. kérdéseire ma levélben küldtük meg a választ.

F. I. Mentősorsjegye nem nyert.

L. I. Cz. Többet mi sem mondhatunk, mint amit a fősztábotiró és a prefekt mondott. Annál is inkább ez látszik a legjobb megoldásnak, mivel a készülő új állampolgársági törvény meg fogja adni a lehetőséget, hogy a fiu mintegy automatikusan román állampolgár legyen. Egyébként kedves fia érdeklődjék Magyarországon is — a külügyminisztériumban, — a szándék kivitelének lehetőségéről. Mindenesetre fontos, hogy az ügy kedvező elintézéséhez megfelelő protektorra tegyenek szert.

7111 D. Nagyon gyöngye versek. S. E. Székelyhid. Nem nyert. Dottore. Nem nyert.

M. Esetl volna mindenesetre, hogy mennyivel, az a bankjegykibocsátás mérvétől függött volna. Ép oly kevéssé lehet megmondani, hogy a mai pénzek bevonása, papírpénz becserélése is megtörtént volna-e? Ha kísértett is ilyen szándék, mamár az is túlhaladott. — Mindenesetre legyen nagysád egészen nyugodt.

B. P. Brassó. Az 5309 sz. sorsjegye a törlesztési huzáson 40 lírával kisorsoltott. A többi nem nyert.

A. V. Vulcan. Levélben válaszoltunk kérdéseire.

Füsterkereskedő, Gheorgheni. Köszönjük emberszerető készségét. Érdeklődni fogunk az illető iránt.

L. E. R. S. Nem kell közelebbi cím.

D. M.-né. Tessék valamely ottani újság szerkesztőségét megkérni levele eljuttatására, mert mi közelebbi címmel nem szolgálhatunk. A másik kérdésére a könyvosztály fog válaszolni.

021306 sz. előfizető. 25 évi szolgálatát akár nyugdíjjal, akár végkielégítéssel honorálni kell, de, hogy az elintézés formái közül melyiket választja, arra nézve hasonló sorsu társaival kell megállapodnia, esetleg jogi tanácsot igénybevenni. A nyelvvizsga elégtelensége semmiesetre sem foszthat meg valakit 25 évi szolgálatára eredményétől, — azt az időt és munkát rekompenzálni kell. Ha tehát olyan jellegű irást kapna, mely nem biztosítja a jogos igényeit, ne írja alá, de erről valamiképp tanukkal vegyen fel jegyzőkönyvet.

Bukaresti Lapok olvasója. Nagyon általános jellegű a kérdés. Olyan szervezet különben sincs.

Nagyszebeni olvasó. Mutassa be a kéziratát s csak ha olvastuk, mondhatjuk, közöljük-e, vagy sem, honoráljuk-e vagy sem? Láthatatlan nem nyilatkozhatunk.

171440 sz. előfizető. Csak egy kis hirdetőt kell valamely lapban közzétennie és özönével kap ajánlatot, persze olyan képekről, festményekről, melyek nincsenek ellentétben a román honpolgársággal. Budapestet a „Könyves Kálmán” s több műkereskedés. Ha megírja, mire, miért van ezekre szüksége, részletesebb információt is adunk.

Egy borbély. Közölhetetlen.

A. M. A vádak olyan súlyosak, hogy a közlést Önön kívül többeknek is kell kívánniok, azaz aláírásukkal megerősíteni a vádakot. A panaszlók neveit természetesen nem hozzuk nyilvánosságra.

Zs. Gy. Temesvári. Kell fordulni a se-lyemhernyó tenyésztő egyesülethez.

160512. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület (Kolozsvár), ad utbaigazítást, de bármely község jegyzője is szolgál tájékoztatással a díjat illetőleg.

Szebeni. Amit kívánt, azt Nagyszében megkaphatja. Tessék csak a hasonló jellegű nagyobb üzletekben, lerakatokban érdeklődni.

M. R. Állást, sajnos, nem tudunk szereztetni, de tessék ajánlkozni családokhoz próbihirdetés útján, ami aránylag nem kerül sokba.

P. M. Nem tudjuk, hol tartózkodik jelenleg, valószínűleg Magyarországon.

F. I. Petrozsény. Nem ismerjük közelebről, de miután nagyon sokan fordulnak hozzánk azzal a kérdéssel, milyen jellegűek azok a kötvények, óvatosságot kell ajánlanunk, mint ahogy ma nagyon alaposan meg kell nézni, milyen részlet-üzletet, kivel és hogyan csináljon valaki, hogy be ne csapódjék, vagy meg ne károsodjék.

M. M. Levélben magadtuk a címet, ahová nyugodtan fordulhat. Onnan pontos adatokat és rajtot is kap.

Gy. D. Temesvár. Mindkét vers tehetőség, de nem kiforrott tehetőség terméke. Az első nem adja elég erővel a holnap kilátásait, a második pesszimista anélkül, hogy meggyőző lenne. Verset egyébként is csak kivételesen közlünk.

Sorsunk. Fortelor és Mentő nem nyertek, a második kettőnek nem volt huzása.

Hortobágy. 1. Beküldheti levelét közvetlenül dr. Kahána Ernő urnak, a B. L. orvos munkatársának, (Brassó, Kapu-u. 8.), vagy a szerkesztőség közvetíti a nekiszóló levelet. 2. A régi magyar motívumok, melyek Berlioz „Faust” című operájában visszhangzanak, míg a mai zenei teljességet Liszt Ferenc adta meg a Rákóczi-indulónak. 3. Csak a Cercul de Regutare monodhatja meg.

Dottore. Nem nyert.

Pászka. Bárki süthet pászkat, de a hitközség engedélye szükséges a forgalombahozáshoz, mert másképp a hivek nem veszik és nem eszik.

D. I. Brassó. A 3608. számú a törlesztési huzáson kihúzták kisebb — de a jegyzékben nem foglalt — összeggel. Ennek már valamely bécsi bankban kell utána nézteni.

E. I. Az ügy a kulturmérnökségen folyván le, a felebbezést 15 napon belül kellett volna beadni a minisztériumhoz.

Hü olvasó, Bánát. Nem tudunk a nehézségben jobb tanácsot adni, mint, hogy mégis bizza ügyvédre a dolgot és ha az sült ki, hogy Önt kerülő uton, az ügyvéd mulasztásából vagy pláne szándékából érte károsodás, akkor tegyen feljelentést az ügyvédi kamaránál és a bíróságnál is. Mielőtt azonban ezt tenné, forduljon a temesvári Magyar Párt-hoz, ahol írásai alapján meg tudják állapítani, mi történt s kérje a párt védelmét és támogatását.

B. A. 1925-ig, amíg az új román nyugdíjtörvény életbelépett, a magyar nyugdíjtörvény volt érvényben, tehát 1920. dec. 1-én is. A más kívánságokra nézve a kiadóhivatal intézkedik.

46092 sz. előfizető. A Fabrica Romaneasca pentru Lammat si Trasmetul című vállalatnak (Brassó, Honterus), tessék ajánlatot tenni.

N. E. Rozsnyó. 1950-ban két évre lett kiróva és a kiróvára a feleket is meghívták, tehát fizetni kell. Azonban ha a kiróváson nem volt jelen s nem írta alá a kiróvási jegyzőkönyvet, akkor joga van a minisztériumhoz felebbezni. Máskülönben 1931-re is fizetni kell.

G. G. Éppen annak a kérdezett gépnek nincs Romániában képviselése, vagy lerakata, de vannak cégek, melyek az Ön gépéhez szükséges alkatrészeket azért szolgáltatni tudják.

Autocamion. Ha a város területén kívül közlekedik a teherautó, akkor meg kell fizetni az utadót. Az összegre nézve a város területén belül közlekedik a teherkocsi és mégis adót követelnek, ez már jogtalan.

Gelencei olvasó. Teljesen érthető az elkeseredésük amiatt, hogy az ottani

Antineuralgic

DR. MANU MUSCEL

az egyszervi gyógyszer influenza, mig-
ren, idegzsabak stb. ellen Csakis
eredeti csomagolásban áru-
sítják. Minden dobozban az
orvos jelzésével ellá-
tott 2 kapszula (os-
tyában) van.

Kapható.
gyógyszertárakban és drogériákban.

postát meg akarják szüntetni, illetve hat kilométerre levő Imecsfalvi postával összeolvasztani. Elvégre Gelencének közel 4000 lakosa van, körorvosi székely-
gyógyszertár, csendőrség, két fűrészgár-
17 vízi fűrés és számos üzlet van benne,
ne, a telefont is a múlt évben vezették
ki, a posta intézője megbízható, lelki-
meretes nő, — miért hát megszüntetni
a postát? Teljesen igazuk van és re-
méljük, hogy a postaigazgatóság méltó-
nyolni fogja a község érdekeit és érde-
seit és szándékát visszavonja.

S. Gy. Az alagut már készen van, csak még nem adták át a forgalomnak. Ottani löporgyárról nem tudunk, csak felbukkanó terv volt. A társaság nem német-francia, hanem svájci, a Danubia, melynek Berecken van fűrésze.

B. K. A miniszteri rendelet száma 170241—1950.

T. L. Szászváros. Parfibrá Bukarest Str. Lipsicani 91 a.

Száraz Amerika

(Beszélőfilm az alkoholcsempészek életéből)

Szin: hófölte vidék. Madártávlatból egy csomó szemét látszik a havon. Közelebről megnézve, tényleg alkoholcsempészek.

I. Felvonás.

Csempészek kara:
Alaskal Alaskal!
Itt nem tilos a flaskal!
Alaskal Alaskal!
Lesz itt pénz, mint a laskal!

Al Capone (megjelenik tizenkét testőrével Termétre viraborból készült frakk sima lábain vízhatlan lakkcipőket visel.)

Belpő.

Csikágóban van a tanyám,
Szecssempészek szült az anyáml!
En vagyok a legjobb kölyök,
Lopak, csempészek és ölk!
Nyilóános, hogy van sok hazám
Pénzt keresnek nekem százan,
Ha én ezl egyszer meggyónom
Villamoszszék lesz a trónom!

Főcsempész: Köszöntések a Vezér!

Csempészek: Good morning, Al!

Al Capone: Fogadj Isten, gyermekeim! M

uság!

Főcsempész: Egy nagyobb tétel persze érkezett! A repülőgép — amelyik hozta — a föld alatt jött, hogy rá ne jöjjenek! Egy kis barackpálinkát is kaptunk! Bagatell párszáz hektóliter!

Al Capone: Az alkoholt fiacskáim, át kell csempésznünk a határon! Mindenki megissza a ráeső mennyiséget! Más mód hirtelen nem jut eszembe!

Csempészek: (A parancs teljesítéséhez látnak.)

Al Capone: (düllöngözve) Csak mértéktelen bogárkám! (Csuklik.) Nincs utálatosabb mint a részeg ember! Aztán lehet indulni! Hányan is vagytok?

Főcsempész: Kilencvenkilencen, oh Vezér! A Billt a múlt héten kirugta a filmrendező mert már a próbákon leitta magát! Ott jött éppen! (A távolban egy fekete pont imbolyog.)

Al Capone: (A tántorgó Billhez) Megint mi vagy rugva?

Bill: Nem! Még mindig!

Al Capone: Hát persze, hisz alig egy hete hogy leittad magadat! Készen vagytok gyerekek?

Csempészek: Ye-ye! yes!

Al Capone: Csapat indulj! Irány a határ!

II. felvonás.

Szin: A határ. A lövészárokból gummibotok dugják ki a csöveiket. Szemgolyók röpködnek a levegőben. A csempészeket kémlelik.

Első rendőr: Csak már jönnének! Unom az egész heccet! Le fog fagnyi a lábam! Azért a rongyos háromere dollárért a fene fog egy egész napig statisztálni!

Filmrendező: Maga fogja be a száját Schwarz! Nézze meg az ember! Elrontja az egész felvételt! A humoreszkról nem is szólok!

Schwarz: Jó, jó, azért nem kell így kibájni!

Filmrendező: Ott jönnek a csempészek! Hoci azokkal a hátultöltő gummibotokkal! Scrtüz!!!

A rendőrök: (Agyba-főbe verik a csempészeket — orrukon-szájukon elered az alkohol, a rendőrök úvegekbe felfogják.)

Filmrendező: Stop! Ide azzal a nedűvel!

A rendőrök: Azt már nem! Ez mellékkezeset! (Berugnak.)

Filmrendező: (haját tépi.) Ez egy film „száraz Amerikáról”? Itt mindenki részeg! Hát mi száraz itt?

Butoraink

Araink

Rizetési feltételeink

SZÉKELY & RÉTI

ERDELYRESZ, BUTORGYAR 1)

Marosvásárhely — Nagyszében

BRASSÓ

SZENZÁCIÓSÁK

Hírek

Fukar és gavallér milliomosok

Berlin, március 13.

Nobel világhírű német publicista érdekes cikkben számol be arról, hogyan élnek azok a milliomosok, akikkel utazásai során találkozott. Így elmondja, hogy a pont Morgan, hacsak üzleti ügyei kedvéért, Rómában töltötte napjait. Itt halt meg. Nobel egyszer megkérdezte tőle, hogy mi be kell neki a római tárgyak. Morgan elgondolkozott és mozdulni sem akart.

Róma nem éppen drága. Magántúrnómmelel, komornyikkal és soffőmmel lakom a Grand Hotelben. Naponta mintegy 1000 lírát adok ki.

Ez az összeg nem egészen 200 dollár volt akkoriban és kétségek nélkül nem sok a világ leggazdagabb emberétől.

John D. Rockefeller ennél sokkal kevessebbel beírta. Nobel a firencei gyorsítottan ismerkedett meg vele. A milliomos megkérdezte, hogy hol lakik az újságíró. Nobel megnevezte egy jó, de egyáltalán nem luxus-jellegű szállót. Rockefeller után a szobáinak felől érdeklődött. A milliomos öreg inasa kíséretében gyalog sértette a pályaudvarról Nobel szállójába.

Az újságíró ugyancsak meglepődött, amikor később ott találta Rockefellert. Még jobban csodálkozott azonban azon, hogy a milliomos keservesen alkudozott a III. emeleti két szobás lakásra. Amikor Rockefeller elutazott, az egész szobát szőnyeget állított neki a hallban.

Amikor Rockefeller elutazott, az egész szobát szőnyeget állított neki a hallban. Azt hitték, hogy zuhogni fog a borraparó. Annál jobban megnyúlt azonban az arcuk, amikor Rockefeller barátságos mosollyal viszonzta a köszöntéseket és a lírát nyomott a portás kezébe, hogy szedje szét. A milliomos öt napot töltött a szállóban, ott is étkezett és a számla mindössze 80 dollárt tett ki.

Henry Ford, ha Európába rándult át, körülbelül 100 dollárt költ naponta. Ebben benne van inasának és tiltkárának a költsége is.

A mai Európa egyik leggazdagabb iparmagnása, Ivar Kreuger, a svéd gyufakirály, akinek magánvagyonát legutóbb 46 millió svéd koronára becsülték és aki több milliárd svéd korona értékű vagyont halmozott fel, a legtakarékosabb milliomos. Már este 10 órakor lefekszik és sohasem látni semmiféle mulatóhelyen.

A milliomosok közt a legpazarlóbb volt Löwenstein, a belga bankár, aki a La Manche csatorna felett kiesett a repülőgépből. Löwenstein az elképzelhető legeszelelenebb fényűzést fejtette ki.

Ha nem is takarékos, de már nem annyira pazarló a híres görög milliomos, Basil Zaharoff, a nemzetközi fegyverkeres-

kedelem mérhetetlenül gazdag finanszírozója.

Általában azonban megállapítható, hogy a nagyon gazdag emberek igen takarékosak. Cecil Rhodes, a délafrikai angol gyarmatbirodalom megalapítója, maga volt az egyszerűség. Egy másik milliomos pedig, Alfred Beit, még esős időben is csak akokr használt autót, ha az eső már felhőszakadásnak is beillt. Saját autója nem volt és ilyenkor taxit rendelt. Egy igen gazdag angol politikus azt mondta egyszer, hogy a magános férfi tíz fontból, a magános nő pedig 5-7 fontból kényelmesen kijön a világ bármely pontjára. És valóban, a nagyon gazdag emberek alig adnak ki többet.

— Április 1-ig ismét meghosszabbították a tavalyi újságírói szabadjegyek érvényét. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, a mellyel a múlt évben kiállított újságírói és képviselői szabadjegyek érvényességét ismételtelen meghosszabbította március 31-ig bezárólag.

Autóban a szél, por, eső sokszorosan fokozza a megbetegedési lehetőségeit. — Anacot pasztillák szopogatása védelmet nyújt. Egy fiola ára 57 lej.

— Weisz Ilonka zongoraművész hangversenyének műsora. Már csak néhány nap választ el március 18-tól, amikor Weisz Ilonka zongoraművész a Honterus-főgimnázium aulájában megtartja ebben a szezonban egyetlen brassyói önálló hangversenyét. A kiváló zongoraművész, aki hangversenyeivel és tanárnői munkásságával éppen elégszer tanubizonyosságát adta kiváló tehetségének és tudásának, a március 18-án este 8 órakor kezdődő hangversenyének műsorát a klasszikus és modern zeneirodalom legmarkánsabb egyéniségeinek néhez és reprezentatív műveiből állította össze. Programján ugyanis a következő műsorszámok szerepelnek: 1. Bach-Busoni: Chaconne. 2. Beethoven: Op. 57, E-moll szonáta. (Allegri assai-Andante con moto-Allegro ma non troppo.) 3. Chopin: a) G-moll ballada. b) H-moll scherzo. 4. Liszt: a) Nocturno No. III. b) Desdúr koncertetűd. Max Reger-Gavotte. Dohnányi: F-moll capriccio. Erre a kivételes zenei eseménynek számító hangversenyre a jegyeket már elővételben árusítja a Zeitschriftenzentrale Kolostor-utca 54 sz. alatt levő hangversenyirodája.

— Snowden és Müller Franken Hermann súlyosan megbetegedtek. Berlinből jelentik: Müller Franken Hermann volt birodalmi kancellár, aki egy idő óta súlyos beteg, annyira rosszul lett, hogy valószínűleg csak műtét beavatkozással menthik meg. — Itt említjük meg, hogy Snowden angol kincstári kancellár is súlyos beteg lett. Influenza támadta meg néhány nappal ezelőtt s legutóbb a betegség komoly bántalommal komplikálódott. Valószínű, hogy az angol kincstári kancelláron is műtétet fognak segíteni.

— KIJAVITJAK AZ ERKÉLYT, A MELY ALATT ROMEÓ SZERÉLMET VALLÓTT JULIANAK. Milánóból jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy a Via Capello-n levő egyik ház erkélyét restauráltatja és emléktáblával látja el. Ez a ház a Capello-család tulajdona volt s a szobanforgó erkély volt a színhelye annak a híres szerelmi történetnek, amelyet Shakespeare a Romeo és Julia című darabjában feldolgozott. — Mire beköszönt végre a tavasz, a nevezetes erkélyen majd modern Julia fogadhatja egy modern Romeo hódolását, már amennyiben ez a mai keserű világban egyáltalán lehetséges.

— A brassói kisiparosok elvben hozzájárulnak, ellenben a kiskereskedők me-reven elzárkóznak az árleszállítás elől. Tegnap este tartották a brassói Ipartestület helyiségében a kiskereskedők és kisiparosok a primaria kezdeményezésére az olcsóbbodási akcióval kapcsolatos gyűlést. Az érdekeltek részéről mintegy harmincan jelentek meg a gyűlésen. A kiskereskedők a legmérévebben elzárkóztak az újabb árleszállítás elől, — mert — azt hangoztatják, hogy pár hónappal ezelőtt már 20-30 százalékos árleszállítások történtek és egy újabb árleszállítás katasztrófális lenne a kiskereskedőkre nézve. A kisiparosok elvben hozzájárultak az árleszállításhoz, de tekintve az idő rövidségét, és a probléma nehézségét, még két heti megfontolási időt kérnek.

Légyjabb

Tisztázódott a szolnoki bőrönd titka

Budapest, március 13.

A szolnoki pályaudvaron leleplezett gyilkosság bonyolult ügyére ma délre teljes fény derült. A rendőrség minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a meggyilkolt leány Nagy Mária budapesti masamáddal azonos, akit a vele együtt lakó Schreiber Tamás robotmulu férfi gyilkolt meg.

Ma délelőtt a Béla-utcai főkapitányságon, ahol a bőrönd közszemlére volt kiállítva, jelentkezett egy Teleki-téri zsbárus és ráismert arra a bőröndre, amelyet tőle kedden egy harmincöt év körüli fiatalember vásárolt, akire pontosan ráillik a Schreiber Tamásról megállapított személyleírás, amely viszont az a férfi-vel egyezik, aki a Keleti-pályaudvaron a halálbőrönddel a hatvani vonatra felszállt, majd a vonatról nyomtalanul eltűnt.

A rendőrség radio-körözést adott ki Schreiber Tamás ellen.

.....

Aki fiataloságát tartósan megakarja őrizni, reggelire, uzsonnára rendszeresen Ovomaltinet fogyasszon.

— Husvét szombatján ismét beszédet mond a vatikáni rádióállomás mikrofonjába XI. Pius pápa. Rómából jelentik: Amióta a vatikáni állam rövidhullámú rádióállomása megkezdte működését, az egész világ feszült érdeklődéssel várja, hogy XI. Pius pápa mikor használja fel a modern civilizáció legcsodálatosabb alkotását a hűvel való közvetlenebb érintkezés ápolására. Első alkalommal a Szent Atya a vatikáni leadóállomás megnyitására beszélt a rádióba, békeszavát és áldását küldve az egész világnak. Második szerepelése a pápának április 4-én, husvét szombatján lesz a vatikáni rádióban, amikor újból megnyilatkozik a világ keresztényeinek.

— Jutalmat kap, aki az újszékelyi özvegy papné gyilkosának nyomára vezet. Több, mint egy hónappal ezelőtt nemcsak magát Újszékely községet, de az egész Udvarhelymegyét izgalomba hozta az a titokzatos bestiális gyilkosság, melynek a vallásos és visszavonult életű özvegy papné, Bodor Istvánné esett áldozatul. A csendőrség azóta is nyomoz, voltak gyanúsítottjai is, de eredményt nem sikerült elérnie. Most az áldozat hozzátartozói 20 ezer lejes jutalomdíjat tűznek ki annak, aki a titokzatos gyilkos nyomára vezet. Az örökösök remélik, hogy a kilátásba helyezett jutalom hatása alatt talán előkerül valami olyan utbaigazítás, mely helyes irányba terelheti a nyomozást.

— Piski hírek. Piski község előjárósága egészen az 1930-ik év végéig öttagú rendőrséggel bírt a község és közbiztonság fenntartása érdekében. Az 1931-es évi költségvetésből törölték a rendfenntartásra előirányzott összeget és, a rendőrséget megszüntetve, csupán két embert hagytak meg a község számára kézbesítőkként. A rendet most csendőrpátrulok tartják fenn, amelyek minden éjjel kétszer kötelesek bejegyezni a községházán levő őrzési naplóba jelentéseiket. — Gulácsy Albert mészáros mestert könnyen végzetessé válható baleset érte. Üzletéből távozva hatalmas üstet kapott szíve táján, úgy, hogy eszméletlenül esett össze. A vizsgálat megállapította, hogy a balesetet egy szomszédos ház gerendája kotta, amelyben Gulácsy teljes erővel beleütődött és amely könnyen a halálát okozhatta volna. — Nemesak rendőrsége hiszen Piskinek, hanem bírója sincs. A január 17-én megtartott bíróválasztáson ugyanis Nedelcu Joan volt liberális primár került ki győztesen, a mit azonban Lucaci, Tanase és Bogdán ellenjelölték petícióval támadták meg. Most az a helyzet, hogy Deac Péter a Piskivel egybeolvastott Déclacs község-beli gazdálkodó látja el ideiglenesen Piski bírói teendőit, noha a községnek mint fontos vasúti gócpontnak, közigazgatási szempontból is elsőrendű érdeke volna a bíró-kérdés sürgős rendezése.

* Mindenki 50 százalékos kedvezményt utazhat Budapestre. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1931. március 20 és 25-ike között rendezte meg Mezőgazdasági Kiállítását és Vásárját. A kiállítás látogatói a magyar államvasutakon március 14-től 31-ig 50 százalékos a vizumnál 66 százalékos és a román államvasutakon a visszautazásnál 50 százalékos kedvezményben részesülnek. Vásárigazolvány kapható a menetjegy-irodáknak, ára darabonként 180 lej.

Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhe, biztos széke lesz.

* Utlevel nélkül társasutazást rendez az Aronsohn H. és társa menetjegyiroda Budapestre a tavaszi mintavásár alkalmából. Indulás Brassóból május 7-én éjjel, vissza Budapestre május 20-án reggel. Jelentkezni lehet április 30-ig. Levélbeli kérdéshez válaszbelég csatolandó.

— Munkásotthon Dicsőszentmártonban. Tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni szak és fémmunkások helyi tagozatának vezetősége felkereste Boila Daniel polgármestert és az építendő munkásotthon részére egy házhelyet kértek a várostól. Boila polgármester megígérte, hogy a munkások kívánságát a városi tanácsban a legmesszebbmenően támogatni fogja.

* Feleslegessé vált Bukarestben az időöltés és pénzparálás. Bármilyen természetű ügyet lelkiismeretesen elintéz a „Forum”, magyar jogvédő iroda. Válaszbélyeg ellenében ingyenes jogi tanácsokat ad. Incassó (dubiókat is) vállal. Olcsó kölcsönt folyósít. Hiteles fordításokat és gépirási munkákat vállal, bármilyen nyelven. Címe: „Forum”, Str Brâncoveanu 10.

* Schneider Józsa grafológusnő külföldi tanulmányutjáról visszatért és lakásán, Brassó, Sütő-utca 4 szám alatt újból vállalt megbízásokat 100 lejért. Válaszbélyeg melléklendő.

— Brassói piaci árak 1931 március 15-én. Marhahus levesnek kg. 24—26, marhahus pecsenye 40—44, sertéshus combja 32—34, sertéshus karaj 40—44, zsirszalonna 34—36, zsír 48—52, tojás drb. 1.40—1.80, csirke párja 70—140. — Élő állatok kilóra: Export ökör élősúly kg. 18—20, sertés 19—23, igás ökör drb. 7000—9000, ló drb. 5000—15000, ló luxus drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 350—380, rozs 250—270, árpa, sör 370—390, árpa takarmány 270—300, zab 350—350, tengeri, szemes 280—310, lencse, nagyszemű 600—700, bab fehér 600—700, burgonya 200—220 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna, préselt 200—220, széna, laza 160—180, szalma, laza 60—80, korpá 240—260 lej.

— Vallásos estély. A brassói református templomban f. hó 15-én, vasárnap d. u. 6 órakor vallásos estély lesz az alábbi rendkívül érdekes, művészi-szép programmal: 1. Előfőhász és gyülekezeti ének: 272. Jobban tied Uram. 2. Biblia-olvasás. 3. Énekszóló. 4. Előadást tart: Kovács Lajos. 5. Hegedű szóló: Albu Lajos, orgonán kiséri Adorján Dezső. 6. Szóval: Andrásovszky Margit. 7. Ének szóló: Kiss János, orgonán kiséri Adorján Dezső. 8. Verseiből felolvas: Farcádi Sándor Áron. 9. Gyülekezeti ének: 178. Erős várunk. 10. Áldás. Beléptidij nincs. Mindenkit szívesen látnak. A persely adományokat jótékony célra fordítják. — Háziasszonyok: Gruber Oszkárné, Albu Lajosné, Balázs Sándorné

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta Ferenc József keserűviz, napoként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Kis családi ház kerttel,
esetleg kert egyedül Brassóban. Bolgárszegben vagy Bolonyában megvételre kerestek. Ajánlatok „V.” jelűre a Saxonia hirdetés irodájához Brassó, Kolostor-utca kéretnek

— A Csukamájolaj minden tulajdonságával rendelkezik! — Ize olyan, mint a legfinomabb zseres! —

ELIXIR PANGADUINE
legfinomabb tokhal májkivonatból készült és rendelkezik a csukamájolaj minden hatékony tulajdonságával, csak hogy négyszer olyan erős.

Romániai képviselő:
Georges Verglas
BUKAREST III. Esz 219
Str. Precupeții Vechi No. 1.

Világ csodája a
HALÁL-OSZTAG

HALÁL-OSZTAG
mindenki filmje

HALÁL-OSZTAG
szombattól a brassói Astrában

Tavaszi ruhákat szezon előtt előnyösebben fest tisztít **CZINK, Kolozsvár.**

Közgazdasági Lapok

Elérkezett az adócsökkentés ideje

A kereskedelmi és iparkamarák akciót indítottak a közterhek leszállítása érdekében

Brassó, március hó 13.— A kereskedelmi és iparkamarák akciót indítottak az annyira esedékes adóleszállítás érdekében. Az akció alátámasztására a kamarák kérdőíveket bocsátottak ki, amelyekben arról kértek felvilágosítást az iparosoktól és kereskedőktől, hogy melyek azok az adók és illetékek, amelyek ezt a két gazdasági réteget hátrányosan terhelik.

A kérdőívekre beérkezett válaszok szerint

a gazdasági életet megbénító közterhek a következők:

A kiviteli és behozatali vámok, a forgalmi és luxusadó, a tőkekamatadó, a belföldi és külföldi hitelek, valamint az ipari és kereskedelmi követelések kamatai, a telepadó, az elárusítási adó, a vállalati kereseti adó után járó addicionális pótdadó és ezzel együtt kivetett vármegyei és községi rendes, kiegészítő és rendkívüli pótdadók, végül a globális adó. — Ezekre a különféle adónemekre vonatkozólag a kereskedelmi és iparkamarák kérni fogják a kiviteli vámok teljes megszüntetését, valamint az exportárúkat után fizetendő forgalmi és luxusadó eltörlését, az importvámok leszállítását, különösen olyan cikkeknel, amelyeket az országban nem állítanak elő.

El kell törölni az egész vonalon a forgalmi és luxusadót, amelynek létjogosultsága megszűnt, miután ezt az adónemet ezeltől tíz évvel, az adótörvény egységesítése előtt mint ideiglenes adót léptették életbe.

A mostani törvények keretein belül a kereskedő minden realis jövedelme adó alá van vetve és így a kétszeres és háromszoros adóztatás teljesen igazságtalan.

Ami a tőkekamatadót illeti, a kereskedők és iparosok a belföldön, vagy a külföldön felvett kölcsönöknél kötelesek a bruttó kamatok után 23.15 százalékos tőkekamatadót fizetni, amely kétszeres esetén 44.50 százalékos tehet ki, vagyis a kamatokon felül még az államnak is oda kell adni a kamattételeknek majdnem a felét. A kereskedőket és iparosokat illető követeléseknél a hitelezőknek jogában áll ezt az adót visszatartani. Ezt az abszurd helyzetet csakis úgy lehet megszüntetni, ha az ipari és kereskedelmi jellegű kölcsönöknél és követeléseknél a kamatok mentesülnek minden adó alól.

Külön fejezet az elviselhetetlen közterhek sorozatában a telepadó, amely főként a kisebbségeket sújtja. A városok és községek ebből az adóból igyekeznek jövedelmük egyik legnagyobb részét biztosítani és miután az ipar és a kereskedelem különösen a csatolt területeken nagyrészt a kisebbségek kezén van, ezek kénytelenek a községi terhek nagyobbik felét viselni a másfoglalkozásúakkal szemben. Ez persze nincs benne a kamarák felterjesztésében, amely

azon a címen kéri a telepadó megszüntetését, hogy a kereskedők és iparosok a vállalati adón kívül amugyis fizetnek már egyszer rendes, kiegészítő és rendkívüli pótdadót, úgy a község, mint a megye javára

és így ugyanaz a jövedelem kétszeresen adózik ugyanarra a célra. De magának az ipari és kereskedelmi adónak a leszállítását is kéri a kamarák, amelyek arra hivatkoznak, hogy ez az adó, melyhez a kivetőbizottságok önkényesen is hozzáütnek mindig más költségeket, a pótdadókkal és utadóval a kereskedőknél és 18 százalékat az iparosoknál, függetlenül a megyei és községi pótdadóktól. Ezt nem bírja el egyetlen kereskedő és iparos sem.

Teljesen indokolatlan az állam rész-

re még külön fizetendő pótdadó, amely a befektetett tőke jövedelmezősége szerint igazodik,

mert hiszen a kereskedők és iparosok az amugy is magas kamatok mellett 25-40 százalékos tőkekamatadót és még globális adót is fizetnek ugyanazon jövedelem után és annak arányában. Az állami pótdadót tehát meg kell szüntetni. Éppúgy vonja meg az állam a községek azon jogát, hogy az állami adóval már kivetett 6 százalékos pótdadón és 3 százalékos utadóon kívül még új, rendkívüli és pótdadókat róhassanak ki, amelyeket az eredeti pótdadó 200 százalékaig emelhetnek.

A globális adónál az 500 aranylejnek

A román cukorrépa-termelőket kiszakították az Erdélyi Répa-termelők Szövetségéből

Egy különös egységbontás, amely csak kárára lehet a gazdáknak. Az elmaradt és mégis megtartott marosvásárhelyi gyűlés megl. petései

Marosvásárhely, március 13.

Március 5-én kellett volna összeüljön Marosvásárhelyen az erdélyi cukorrépa-termelők szövetségének közgyűlése, hogy döntsön a cukorgyárakkal fennálló differenciák ügyében. A gyűlést azonban váratlan dolgok miatt az Erdélyi Gazdasági Egyesület répa-termelési szakosztálya elhalasztotta. Ebből azután olyan kavargás keletkezett, amelynek következményei nagyon súlyosan érintetik a répa-termelők érdekeit.

Ma még nem lehet világosan látni, hogy mi húzódik meg a kulisszák mögött: a mindenható politika, vagy pedig jóhiszemű, de káros hatásköri túllépés.

Az ügy megértéséhez vissza kell mennünk 1930. december 18-áig, amikor az erdélyi répa-termelők szövetsége Marosvásárhelyen gyűlést tartott és ezen a gyűlésen szóba került a kormányznak az a terve, hogy a cukorkampányok körül

Mi történt ezzel szemben

A fenti határozat ellenére az történt, hogy Román János lelkész, a marosvásárhelyi mezőgazdasági kamara elnöke váratlanul összehívta a huszasbizottságot és annak ülésén egyesületi formában új alapszabályokat dolgozott ki a répa-termelők szövetsége számára.

Amikor ez megvolt, Román János és néhány híve sürgősen kezdte a szövetség közgyűlésének összehívását. A pressziónak engedve az Erdélyi Gazdasági Egyesület március ötödikére össze is hívta a répa-termelőket, de a már említett akadályok miatt a közgyűlést idejében elhalasztotta, amiről az összeje érdekelteket értesítette is. Ennek ellenére

a Marosvásárhely közelében élő román gazdákat mégis behívták március ötödikén és Román János ezekkel el is fogadtatta a szabálytalanul összehívott huszasbizottság által kidolgozott új alapszabályokat, amelyek a répa-termelők szövetségét a mezőgazdasági kamarák égisze alá helyezik.

Meg is választották az új egyesület vezetőségét, amelyben helyet kapott öt vármegyei mezőgazdasági kamarája, az EGE. tagjai is bekerültek, de a megyei gazdasági egyleteket egyszerűen kihagyták a vezetőségéből. Azt, hogy ez a gyűlés nem folyhatott le a legkifogástalanabb legalitás jegyében, legjobban bi-

megfelelő 20.000 lejes létminimum nagyon kevés és azt legalább 50 ezer lejre kell felemleni.

Az adókvetési kulcs ezzel szemben igen magas. A progresszivitás nem arányos, különösen a kisebb jövedelmi skálánál.

És hogy ennyi rengeteg adó után még teljesebb legyen a káosz, ezeket a közterheket különféle hatóságok közegei hajtják be és így

a kereskedőket és iparosokat hol az egyik, hol a másik hatósági szerv, de valaki mindig molesztálja,

ha azután azonnal nem fizetnek, elárverezik a vagyonukat bagatell összegekért is. És hiába van már adókönyv, az olyan komplikált, hogy sohasem lehet belőle kiigazodni, az adózó nem tudja belőle megállapítani, hogy mennyit fizetett és mennyivel tartozik még. Mindezekre való tekintettel a kereskedelmi és iparkamarák kéri az adótörvény megfelelő reformálását, az adóbehajtások összpontosítását, de mindenképp a jogosulatlan közterhek eltörlését és a legális adók mérséklését, mert a mai adók mellett az egész ipar és kereskedelem előbb-utóbb össze fog roppanni.

idézték fel a kezdeményezőket, hogy a répa-termelők szövetsége, amelyben eddig magyarok és románok együttesen vettek részt a közös érdekek megvédésében, két táborra bomlik.

Miután a román répa-termelők a marosvásárhelyi gyűlésen kiszakadtak a szövetségből, a magyar gazdák kénytelenek lesznek ők is külön szervezkedni.

Az erőnek ez a mesterséges szétforgácsolása aligha járhat jó eredménnyel. Nem is volt semmi szükség az új alakulatra, mert hiszen a kényszerszindikátusi törvény még nincs meg és amikor meg lesz, akkor kénytelen lesz az alapszabályait amugyis módosítani. Miért volt tehát olyan sürgős ez a puccs, amely nem csak azt a lehetőséget idézheti fel, hogy a közös érdekű román és magyar répa-termelők majd külön-külön szindikátust alakítsanak, hanem még azt is magával hozhatja, hogy ezek a szindikátusok meggyék szerint fognak tagozódni és így egy tábor helyett tíz csoportban lesznek a termelők. Akármilyen lehetett is Román János kamarai elnök intenciója, az egység megbontásával kétségtelenül csak rossz szolgálatot tett a répa-termelőknél.

Fleissig Sándor

a budapesti tőzsde új elnöke

Budapest, március 13.

A tőzsdetanács leköszönt elnöke helyébe tegnap egyhangulag Fleissig Sándort, az Angol Magyar Bank vezérigazgatóját választották meg. Fleissig Sándor holnap már el is foglalja új hivatalát.

Sport

A bukaresti footballbajnokság

Bukarest március 13.

Március 15-én megkezdődnek a fővárosban a bajnoki mérkőzések. Az őszi forduló óta nagy változások történtek a bukaresti futball terén. Juventus, a tavalyi bajnok, már az őszi csak szerényen a 5-ik helyre vágott vissza. Ezen hanyatlásnak a onban különböző okai vannak. (A fed ráció ellenséges magatartása stb.) A tél folyamán a csapatot két legjobb játékosra hagyta el és az a veszedelem fenyegette, hogy kénytelen lesz egészen beszüntetni működését. Ezek a körülmények arra késztették a Juventus vezetőségét, hogy saját nevelésű fiatal játékosaival vegye fel a harcot a bajnokságért. A bajnoki szezon megnyitását a Juventus a Sportul Studentesc-vel találkozik a Moto Club új stadionján, Limburg kapitány bíráskodása alatt. A Juventus, ha ki tudja játszani múlt heti formáját, feltétlenül nagy gólaránnyal nyerhet.

A nap legfontosabb mérkőzése az Unirea Tricolor és Olimpia találkozója lesz. Ez lesz az őszi bajnok Unirea startja, melyen bemutatja, hogy a brassas téli pihenő használt-e a csapatnak. Az Olimpia kemény ellenfél lesz, de különben is ez a meglepetések csapata, mely az őszi fordulón sorozatos győzelmével a negyedik helyre küzdött fel magát.

A Ciocanu pályán a Macabi könnyű ellenfelet kapott a Turdában. Győzelme nem kétséges.

Ugyanez a Venus esete, amely a Pr. Mihailtal találkozik a Belvedere pályán.

♦ *Kerületi ping-pong verseny Brassóban.* A Brasovia S. C. rendezésében folyó hó 15-én tartják meg a Hatvani-féle vendéglő helyiségeiben a kerületi ping-pong versenyt, amelyek egész nap tartanak. — A benevezéseket már lezárták és megállapítható, hogy a versenyzők részéről az érdeklődés igen nagy. A helybeli Brasovia, Ivria és KTV csapatokon kívül Kézdivásárhelyről és Fogarásról is nagyszámú versenyző nevezett be.

Kolozsvári mentők készpénz sorsjáléka.

Nyeremények garantálva és fizetve a Banca Albina által.

Soha többé, ilyen alkalom, hogy csekély 100 leirt gazdag ember lehessen, lehesen, mert március 15-én 100.000. — leirt, március 25-én 200.000. — leirt és

ápr. 1-én egy millió leirt nyerhet

a cluj Mentő sorsjegy húzásain — Slessen a vásárlással, amig nem késő

Sorsjegy kapható: Dohány, hírlap áudákban, borbélyoknál és uccai árusoknál, valamint 117. — leirt beiktatása ellenében a Sorsjeggyiroda Cluj, Str. Memorandului No 16 Főbizomános. Brassóban Derzi Géza ny. igazgató, Str. De Milloc 163 Bukarestben Schönberger Jenő. Bl. Maria 96. — Nyereményjegyzék hír-apilag közölve

Arzen

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden reg. jennarivo.)

Ketten felemelik a testet, harmadik egyetlen nyisszantással átvágja az istrángot. Néhányan Marit támogatják, aki — kövé merevült hustömeg — eldültni készül lábainak talapzatáról.

A zsellér megoldja a hurkot. Helyén vörös barázda látszik. Tiszta verejték a gazda arca, homlokáról vastagon csurog az izzadság. Letépi róla a lábbit, a gombok szakadnak és nagyokat koppannak az istálló falán.

— Meleg még... magához gyühet...

Valaki már sósborszeszt hozott, azzal dörzsölik a testét. Egy másik alkoholt tölt a fogai közé. Mari kidülledt szemekkel nézi az embert, aki sápadtan, vörös sávval a nyakán fekszik a szalmában és lelke már más tájakon kalandozik.

Nézi, hogy dögönyözik az élettelen testet s hogy az összeszorított ajkáról mint csurog le a nyakába a pálinka. Píllantása éles, mint a keselyűé, látja, hogy az arca egyre sápadtabb lesz, hogy az orr tövében ránc képződik, mely lefut egészen a szájáig, hogy a nyelve lassan előreduzzad és szétfeszíti a fogakat s hogy az áll mint nyilik hosszabbra és hosszabbra, míg a titokzatos erő, aminek neve élet, végképpen elköltözik s az ajkak szíjjelnyílván utat engednek a lélek maradványainak.

— Ha még himbálódzott és meleg volt amikor leszedték, akkor valószínű, hogy agyutát kapott — mondotta félóra múlva Kazsi Sátor, a helyettes jegyző.

Volt némi gyakorlata az öngyilkossági ügyekben, tíz év alatt, mióta Nagykompon van, már 15—20 eset is előfordult. Különösen az utóbbi években volt nagy az életuntak száma.

Körülnézett az istállóban.

— Ugyan elég sokszor az is, ha három percig lóg. Különösen ilyen esetben. Az állásfára kapaszkodott föl a szegény, úgy látszik, eltört a alatta, erre a hurok azonnal összeszorította a nyakát. Valószínű, hogy a nagy zuhanás azután két-téropantotta a gégecsontját. Majd megmondja az orvos...

Bement a házba. Szendi Mari a tisztaszobában ült, vele volt apja-anya, a konai, a jószágos Rozi, Fazekas Zsuzsi s még néhányan. Már nyugodt volt, értelmesen és akadozás nélkül felelgetett a kérdésekre.

— Öt perccel azelőtt még itt beszélgettünk a szobában. Semmivel se árulta el, hogy valamire készülne. Aszonta, ki-megy az istállóba, befogja a luvakat s kimegy permetélni. Olyan nagy esőzés van, hogy még beveszi magát a perennospóra! — ez vót a szerencsetlen utolsó szava.

— Bácsiné aszongya, kiabált magának...

Szendi Mari arca meg se rezzen.

— Kiabát. Háromszur is. Hogy amig kinn lesz, takarijják ki a hidlást. Közben a gyerek megharapta a karomat, kivittem, montam, maraggy estig az istállóba. Nyitva vót az ajtó. Amint belipek... O, szentsíges Teremtőm...

Könnyen nem folyik, csak éppen kiszakad ez a kiáltás a szájból.

Az emberek csodálják a hideg vérért, önuralmát, erős akaratát. Kardos Mihály, aki harmadéve bíró, azt hiszi, a fájdalomtól nem tud a megenyhítő könnyekig eljutni. Oda is szól neki:

— Csak ne hagyja el magát, Mari...

Már mért hagyná el magát? Amért ez az ember megbolondult és semmiért föl-kötötte magát. Dacból. Bosszúból. Féltékenységből. Amért ezt a szégyent hozta a fejére?

Még szeme előtt a borzalmas kép, az első rettenetes pillanat, a hiábavaló élesztés, a lekókkadó áll. Még borzong, még rázza az indulat, még el-elkábúl a feje, de már kidolgozta az egész igazolást is a maga számára. megnyugszik, hamar tul lesz az egészen.

Mert ha ezt megtette, nem is szeretne igazán. Akkor nem hagyta volna itt. Ez

nem szeretet volt, csak féltékenység. Elborult az agya, elővette az istrángot.

S megoldás is ez a tragikus vég az ő életük állandó, kínos problémájára. Ugy sem mehetett volna így sokáig. Másfajta ember volt, mint ő. A döntés előbb-utóbb nyílván bekövetkezett volna.

— Az ijekaka idesanyámnál alszom! — mondotta csendesesen.

Már gondoskodik önmagáról s ezzel le is számítja a katasztrófát.

A java termis lehullik, a firsese megmarad! — mondja Fazekas Zsuzsa kifélelmenet a jószágos Rozinak.

— Haggyad, firs ez mind... Ambátor szegény.. ki gonduta vóna rula?

V.

Megjött a válasz a megyétől! — mondotta Kazsi a segédjegyző a papnak. — Nem csináltatják meg a szőlő-utat, egyrészt mert nincsen rá fedezet, másrészt pedig azért, mert vitatják, hogy az kösségi s nem megyei út. Lesz zugás a faluban. Rajtunk marad a szőlő.

A pap nem nagyon figyelt oda. Fáradt, kissé közömbös ember lett, megölte minden energiáját a közigazgatással és a faluval való szembenállással. Már évek óta felhagyott minden oppozícióval, négy gyermeke volt, három a városban tanult, egy még itthon járta az elemit. Örült, ha annyi pénzt össze tudott szedni, hogy a saját szűkebb családjának teljen a legszükségesebbre, a gyülekezet élet-problémái iránt már teljesen érzéketlen volt.

Régóta felhagyott a nagy beszédekkel, szószéki ostromozásokkal, inkább biblia-magyarázatokat tartott vasárnaponként. Tíz-tizenkét ember látogatta az isentiszteleteket, nem is nagyon törődött vele. Kírelte magát az adminisztrációs ügyek intézésében, finom gyönyöbetikkel írta a jegyzőkönyveket, pontos könyvelést vezetett és a termés betakarítása után szorgalmazta a jegyzőnél az adóbehajtást.

Most sem mutatott tulságos érdeklődést, pedig a szőlőút léikérdés volt a falura nézve. Háromezer katasztrális holdon termett a bor, de ez a rész szinte megközelíthetetlen volt a rossz utak miatt. A gazdák kénytelenek voltak vagy korán szüretelni, amíg az esőzés meg nem indul, hogy a termést szállítani tudják, vagy ha későn szüreteltek, akkor vontatni kellett a sárban a szekereket, annyi költség volt vele, hogy amig tuladtak a hordókon, ráfizettek az egészen.

Öt kilométer utat kellene kövezetni, évek óta veszekednek érte, de mindig csak visszautasítás a részük. Emellett lelkileg is milyen vesztesség. A lakosság harmada kint él a szőlőkben, télidőben ugyszólván megközelíthetetlenek, már azt sem tudják, mi az a Miatyánk...

Mindegy, a pap már fáradt. Nem is tagadja a segédjegyző előtt.

— Azt hiszi Kazsi ur, hogy engem nem utasítanak vissza? Négyyszer sürgette már a püspöki hivatal a minisztériumban, hogy Nagykomp részére adjanak kongruát. Mindig azt felelték, hogy már felértékelték a díjlevelemet, 3200 koronát tesz ki az évi jövedelemem, nem számíthatok államségélyre. Háromezerkétszáz korona! Talán nincs ennyi pénz az egész országban sem! Tízéves adóhátralékok vannak, alássan meg kell köszönni, ha valaki az adóssága tízedrészét törleszti...

A segédjegyző nem akart tovább beszélgetni. Látta ő, hogy itt mindenki a maga baján sir. A pap lelkességét elvitte a nyomor és a közigazgatás közömbös-sége. A közigazgatásnak nincs érzeke, csak az adószedés a választások iránt. Ekörül pedig nincs baj. Tavaly is az egész megye ellenzéki volt, csak ez a járás kormánypárti. Nagykompon busz szavazat kivételével Ivánka kapta az összes voksokat. A tanító az iskola szomorú sorsán sir, ő is az államségély miatt jajong. Tegnapelőtt fönt volt Kani-zsai bárónál meg Gurovicsnál, mind a ketten szidták az embereket sem tud-

nak elég munkást kapni. Panaszkodtak, hogy fogyatkozik a lakosság.

— Még utóbb parcelláznom kell és bérletre kényszerülök! — mondotta a báró.

Nem mert vitakozni, de belülről felháborodott. Mennyire fáj neki, hogy néhány holdat ki kell majd adnia. Pedig az kéne itt, hogy megnyissák a nagy-birtokok sövényét, megjavítsák az utakat, bevezessék a körvasutat, új iskolát építsenek. Apró reformokkal meg lehet menteni a falut, mely — jól látta — valóban zuillik lefelé.

— Leirt a püspök! — szakította félbe gondolatait a pap.

— Vajjon mit?

— Hogy mért csökken annyira a születések száma? Valami jezsuita könyvet írt róla s apológiát csinált a népszaporodás kérdéséből. Azt írja, hogy a református falvakban terjed az egyke, a protestantizmus megmetyeljezi a nemzet lel-két, lassan kivész a népből az életerő s odáig süllyednek majd, mint a római patriciusok, akik a rabnőkkel való fet-rengés után felvágják az ereiket, mert a föld már ugysem nyújtott több kéjt nekik. Ilát leirt a püspöki hivatal, hogy terjesszek be részletes jelentést...

— Irja meg Nagytiszteletű ur, hogy terjed az egyke, de ennek nem felekezeti okai vannak, hanem gazdasági. Senyved a nép. Birtokhoz kell juttatni...

— Ilyen messze én nem megyek! Ez már forradalom! — felelte a pap. — Majd megadom másképp a választ. Mára összehívtam a prezbitériumot. Hát persze, hogy nem telekezeti okai. Hiszen éppen olyasom a Református Szemlében, hogy Kalocsán is... Pedig nem református vidék. Sőt éppen pápista. De az tagadhatatlan, hogy nálunk kutyául állunk az erkölcsökkel is... Leromlott a vallásos élet, leromlott a családi élet, nyakra-főre keletkeznek a vadházasságok, hát természetesen terjed az egyke. De ha az állam nem segíti az egyházat, hanem inkább ellene dolgozik, akkor nem is lehet ez másképpen... Igaza van a jezsuitának, római erkölcsök vannak itt, ha nem is felekezeti okokból. Csupa patricius paraszt, csak éppen lajbiba bujtak tóga helyett.

Kazsit bántotta ez a beszéd. Sötét szemüveget hord a pap, nincs igaza. Jó nép ez, ha vannak is bajai és vannak is kelevényei. Van egy bizonyos zuillás, de ez nem lélekből, hanem kényszerűséből fakadó.

— Hogy lehet ezt a helyzetet a római-hoz hasonlítani? — mondotta. — Ott er-rothadtak a jómódtól, megcsömöröltek az élvezetekből. Itt pedig elkekerednek a tehetetlenségüktől, a sorsuk iránt való részvétlenségtől, a világtól való elzárkózottságtól. Csak azt látják, hogy nem fejlődhetnek, nem gyarapodhatnak, minél többen lesznek, annál inkább nyomorognak. Igyekeznek hát nem szaporodni. S mivel ezt üldözik, bünbánat él bennük, kifejlődik a büntársak szövetsége. Ugy érzik, harcban állanak állammal és egyházzal. Reformok kellenek ide, nagytiszteletű ur...

— Reformok? Lehet. De régen sem fejlődhetek. Eppen így éltek, talán rosszabbul. Mégse zuhantak alá. Mert volt bennük hit. Mert az állam nem kezdte ki még az egyház szuverenitását. Majd akkor fogják odafönt az urak megbánni, mikor már minden későn lesz.

— Régen másként volt, — felelte a segédjegyző. — Az embereknek nem volt ennyi igényük. Nyögtek a dézsma alatt, egyformán szenvedték a hűbériséget. Ma viszont egyfelől a belterjes gazdálkodás idejét éljük, másfelől a földtulajdon kezd az erősebb megosztás felé tendálni. De itt? Lehet-e beszélni belterjes gazdálkodásról? Hiszen még irni-olvasni is alig tudnak. A birtokelosztás pedig olyan, mint ötszáz éve. Eseményszámba megy, ha két hold gazdát cserél. Nem tud többet termelni mint a nagyapja s átdolgozhatja egész életét, még-

(29-ik közlemény)

sem lehet nagyobb földje, mint amennyit örökölt. Pedig tudja, hogy másképp is lehetne. Valami átszivárogo a levegőn is. Hiába van elzárva, érzi a szeleket. Fejlődni akar. Akarata van. Ontudata ébred. Ragaszkodik a kis röghöz... Minek hát a sok gyerek? Hogy szétmarják a keveset? Legyen egyke! S miután az egyke bün, tehát bünös. Ha bünös, összezebujik. Ha összezebujik, védekezik azok ellen, akik üldözik. S kik üldözik? Az állam és az egyház. Tehát rossz hívő lesz, otthagya a templomot és rossz polgár lesz, csak muszájból fizeti az adót.. De ha ehelyett nekilendülhetne, terjeszkedhetne... Arany nép ez, Nagytiszteletű ur... Van salakja, az van most felül. Hogy kivetné magából... De hogy!

A pap tudta, hogy Kazsinak sok igazsága van. De bántotta a beszéd, mely tisztán matériában látta minden bajnak okát és minden jó kuforrását.

— Azt hiszi segédjegyző ur, hogy csak a pénz kormányozza a világot? Ha kevés a katasztrális hold, a magyar hold, a köböl, a lánca, a fertály, a telek, a véka, akkor már oda kell süllyednünk, ahová Szodoma? Csak a vagyonom fordul minden? Dehogyan... Vezetők kellenek, tisztaszívű, becsületes önfeláldozó vezetők. Akik irányítsanak, segítsenek, parancsoljanak, ellenőrizzenek, tanítsanak. Tanítók kellenek, iskolák, jó papok, jó jegyzők. Akik példát mutassanak. S akkor lesz föld nélkül is tisztesség...

Két világ állott egymással szemben. Egyik józanul és merészen mérlegelte az összes anyagi problémákat, a falu szociális helyzetét, jogos igényét, a másik a társadalmi erkölcsök romlását egyszerűen az államnak tulajdonította. Az államnak, mely nem gondoskodik kellő tekintélyű adminisztrációról Nagykompon. Az államra, mely nyugodtan türi, hogy az egyházi adó behajtása vidám mulatság legyen s hogy a jegyzői irodán meg-megcsipdössék a menyécskéket.

— Talán a föld az oka annak, hogy a Szendi Mari már együtt jár Kardos Mihállyal, a bíróval? Egy hónapja, hogy az ura elemesztette magát... már hirlük, hogy az ősszel esküdnek. S közben ott kódogor az uralalomban. Mi köze ennek a földhöz? Romlottak az emberek, Kazsi ur...

— Nem értjük meg egészen egymást! — szólt a segédjegyző.

A tiszteletes befordult a parókiára. Nyomorult állapotban volt a paplak, megrepedeztek az oldalfalak, alulról felszivárgott a talajviz. Belül kopottak voltak a butorok, az iroda börgarnitúrája úgy nézett ki, mintha valami ásatásnál került volna elő a föld mélyéből. A bőr már több helyen elszakadozott rajta, a tengeri fű vastag csomókban csüngött ki.

Az irodában már együtt ült a presbitérium, illetve csak a presbitérium egy része, mert sokan egyáltalán nem jártak az ülésekre. A segédjegyzővel való beszélgetés után a papot ez is ingerítette, pedig egyébként már fel sem tűnt neki. Lám, az öregek közül is sokan távolmaradtak, ámbár ők igazán nem mondhatják azt, hogy kint dolgoztak a szőlőben.

Uj előfizetők

az eddig megjelent folytatásokat díjtalanul kapják. Fizessen elő a B. L.-ra, hogy mindennap rendszeresen olvashassa a legjobb romániai magyar lapot.

a világ-márka!
Egészsége érdekében
GUM...?
GUM...?

olvasd meg a világ-márka!

Mihók Fülöp, Kaufmann Vilmos, Petneházy Margitka, Mózes Mária és Rózsi, Nagy Károly, Vagner Mancsi, Fecser Mihály, Mózes Margit, Lampel Margit, Samon Evi és Juckó, Gidály Bandi és Juci, Harsányi Géza, Balási Ilke, Elkes Amália, Brach Ilonka, Kosinszky Ica, Szoukop Károly és Ervin, Brod Magda és Gitta, Gyulai Pál, Gerő Tibor, Katz Pál, Engel Gizike, Rosenfeld Bella, Petneházy Irénke, Rózsahegyi János, Benedek Tuci és Laci, Papir Baba, Losonczi Ferenc, Borbély testvérek, Goldstein Terus, Guttman Kató és Cuci, Szép Annuska és Balázs Béluska, Armánkó Ibolyka, Göllner Mária, Sádor József, Biró Bözsi, Popper Babuka és Totó, Deak Mancsi.

ak Mancsi, Bortnyik Irén, Ladó Lajos, Jakab Béla, Veres B. Katuska, Fénya András, Kocsárdi Erzsébet.

A három jutalomkönyvet Rosenfeld Bella (Nagyvárad), Mihók Fülöp (Gyimesközéplak) és Sándor József (Szászregen.)

A jutalomkönyvet addig nem küldjük, amíg a nyertesek nem tudatják életkorukat és azt, hogy milyen tárgy könyvet szeretnének.

Kevesett fejtett meg: Eibenschütz János, Berger Mancsi, Petke Ede.

N. K. (Nagyvárad.) Örülök, hogy nem üres kézzel, hanem mindjárt egy rejtvényvel lépsz be táborunkba, de a rejtvényt — sajnos — mégsem használhatom, mert Petőfi aligha írta egy l-el ezt a szót: hull. Nagyon ügyelni kell, kedves öcsém, a helyesírásra, mert ilyen hibák miatt nemcsak sakkrejtvények, hanem vagyonok is mentek már kárba, sőt amint a történelemből tudjuk, — egy betűért véres villongások is folytak. K. K. előző megfejtései későn érkeztek. — B. T. és L. (Gyergyószentmiklós.) Lám, így jár, aki nem tartja magát a megszabott eljáráshoz! Számtalanszor megüzentem, hogy a jutalomkönyv-nyertesek azonnal írják meg, milyen idők és milyen tárgy könyvet szeretnének, mert mi arra törekszünk, hogy megfelelőt küldjünk. Kivételesen hajlandó vagyok kicseréltetni, ha még jó állapotban visszakapom s egyben jelzitek, mit kívántok helyette. — K. P. (Nagyvárad.) A nyereségek sorsolás után kerülnek kiosztásra s így természetesen a szorgalmas megfejtőknek legnagyobb az esélyük. — B. M. (Déva.) Én is nagyon köszönöm a kedves választ s szívélyesen üdvözöllek. — M. F. (Gyimesközéplak.) Hogy kerülj ilyenkor erdei tanya? Talán vadászaton, vagy fatermelésben veszel részt? Írd le benyomásaidat, élményeidet és érdekesebb kalandjaidat, persze közlésre szánva. A rejtvény bevált, bár hiba volt benne, de szerencsére sikerült kijavítanom. Előző kérdésedre a másik üzenet-rovatban ment válasz. Remélem, megtaláltad? — P. B. (Constanța.) Ugyan miért haragudnék rád, aki a legrégebb rejtvénykészítők közé tartozol? Ha neved kimaradt a névsorból, úgy ez csak annak tulajdonítható, hogy nem kaptam meg megfejtésedet. Nem írál le egyszer közlésre is egy tengeri vihart? Azt olvastam valahol, hogy a vihar egy alkalommal a tengerbe sodort egy kis gyermeket is. — R. L. (Csucsua.) Szeretettel köszöntelek köztünkben. Első rejtvényeid még gyengécskék, de biztosra veszem, hogy jobbakat is kapok majd. — O. P. (Kolozsvár.) Én sem értem, miért hiányoztal a névsorból. Ki tudja, hol kallódt el a lapod? Pedig — mint szorgalmas megfejtő — számontartalak. — P. K. (Marosvásárhely.) Gyermünk hát legalább az utóleírással, de érdekesen, szívesen ám!

Nem hiszem ugyan, hogy ne volna más élvezetes mesélővel, amikor ennyit „du...álsz” leveleidben. Ötleted, noha magabavéve figyelemreméltó, egyelőre nem valósítható meg. Különben ajánlom, írd a jövőben rendezetlenebb és gondosabban, ne ennyire szertelenül és hibásan, mert különben megérheted, hogy nem olvasom el a leveleidet. Az „esperes” rejtvénynek már az én diák-koromban is „szakállá” volt! — K. R. (Szatmár.) Későn kaptam leveledet s így ezuttal mégis a kezdőbetűknél maradtam. Na, a jövőbeli írásaidnál majd kíváncsághoz tartom magamat. Grafo logiai tudásoddal — kénytelen-kelletlen elismerem — nem vallottál szégyent, bár vitatkozni lehetne megállapításaidról. — Egyébként köszönöm kedves soraidat s várom a további kéziratokat.

A többi levélre helyszüke miatt a jövő héten válaszolok.

Primăria Municipiului Brasov.

No. 5303—1931. Serv. Intrepr. Com.

HIRDETMEŊY

Köztudomásra hozzuk, hogy f. é. március havában megkezdődnek a nyilvános tűzjelzőhálózat munkálatai. Felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy kötelesek a vonalak, valamint készülékek házaikra való felszerelését megengedni, ezt annál inkább, miután a fentemlített munkálatok közérdek tárgyát képezik.

Brassó, 1931 március 13-án.

Primar: Secretar General: Căteanu m. p. Socaciu m. p.

Seful Serv. Intrepr. Com. Inginer: B. Măzgăreanu m. p.

Rádióapparátusát kétszeresen élvezheti

ha jól megismeri annak belső titkait és meg tanulja annak kezelését! Ajánljuk az alábbi kütűnő magyar

RÁDIÓ KÖNYVEKET

- Horváth: A rádióamatőr kézikönyve L. 170
- Adorján: 150 rádiókapcsolás " 156
- Török: A rádió kézikönyve " 136
- Molnár János: A rádiótelefon elméleti és gyakorlati ismertetése, 4 kiadás " 204
- Balogh Artúr: A rádiótelefon " 81
- Balogh Artúr: Rádiókészületek szerelése és számítása " 136
- Balogh Artúr: Kristálydetektoros rádiókészületek " 95
- Balogh Artúr: Hogyan használjunk háálózati áramot rádiókészületeinkhez (számos példával és 150 ábrával) " 204

Postai megrendeléseket azonnal elintézi a Brassói Lapok Könyvosztálya.

AMBROSI, FISCHER & CO AIUD·JUD·ALBA

Szőlőoltványok, alanyvesszők, gyümölcsfák, diszfák, rózsák, sfb, legjobb beszerzési forrása

Ariegyzéket kívánatra díjtalanul

„Gyermekeim a háboru utáni evék szomorú körülményei miatt angolkór és skrofulozus-tünetekben szenvedtek”. Különböféle mézszeszítményekkel és más csukamájolaj-emulziókkal próbáltam kezelni őket, de sajnos eredménytelenül. Amíg több gyermek más emulziót kapott, az egyiknél tisztán csak SCOTT EMULZIO-nal kísérleteztem. A siker annyira feltűnő volt, hogy minden gyermekemnél áttértem a Scott Emulzin-ra ugyanazzal a kütűnő eredménnyel. Ezért őszinte hálával tartozom Önnek.

K. G. Ielkés Skaisgirren

Több vagon sajáttermésű 1929 és 1930-béli fajborokat ajánl mérsékelt áron, esetleg előnyös fizetési feltételek mellett 11843 Fr. Caspari földbirtokos, Medgyesen (Medias)

IDEAL-kávé
D. DANIELIAN
Királyi udvari szálító
BUCUREȘTI, Strada Carol 37.
Telefon: 347-70.
Fiókok: Str. Sit. Nicolae Selari No. 7. Telefon 315-93. Str. Poincare No. 1. (volt Academiei-u.) Telefon: centrale II. 382-77
Egyedüli kávékereskedések, melyek naponta friss áru noznak forgalomba a legjobb minőségben En-pros árakban.

Meggyőződtem, hogy

Hardhead
2 CIGARE
borotvapenge a legjobb! Védegy 2 kalapács
Képviselet:
S. STANESCU & HASS
BUCUREȘTI VI, Str. IZVOR 8

EUROPA kávéház étterem,

Brassó, Kolostor-u. 7
Kütűnő és olcsó konyha. Ebéd és vacsora legkedvezőbb feltételek mellett abonensek részére.
Azugai csapolt sör.
Elsőrangú fajborok.
Minden este tánc!

Hirdessen lapunkban!

Nagy pénz-megtakarítás!

Fehérnemű, selyemáru, vászonáru, harisnyák, férfi- és női szövetek

mélyen leszállított árakon kaphatók:

ORCHIDAN

cégnél, BUKAREST I, Strada Pánzari No. 11.

18 lej 1 m. tartós sárga-vászon

20 lej 1 m. valódi zefir, garantált mintákkal

22 lej 1 m. keményítettlen sifon, nagyon tartós és mosható

29 lej 1 m. angol oxford, garantált színekkel

30 lej 1 m. krep-sifon, elsőrendű minőség

32 lej 1 m. valódi indian, fehérneműhez, 100 cm. széles

65 lej 1 m. panama-oxford térfingeknek

40 lej 1 m. Schroll-vászon kelengyéknek

41 lej 1 m. grádli, férfi fehérneműhez, 80 cm. széles

42 lej 1 m. angol zefir, garantált divatos mintákkal

65 lej 1 m. francia toilettarare fehérneműhez, különböző színekben

68 lej 1 m. lepedővászon, nagy szélesség

75 lej 1 m. férfi-ing-pouplin, garantált mosható mintákkal

250 lej 1 m. valódi len-vászon

Vidéki szétküldés utánvétellel

Gütermann & Co.

Védjegy:

Schapp-selyem

Elismert legjobb minőség!

Főképviselő egész Romániában:

Gépselyem-gyárak

Gomblyukselyem

ORA, 45/3, 10 méter.
HALMA, 30/3, 10 méter,
HELA, 40 3, 10 méter

Gépselyem

LABORA, 130 3, 50 méter
KORONASELYEM, 50 méter

Védjegy:

Reall-selyem

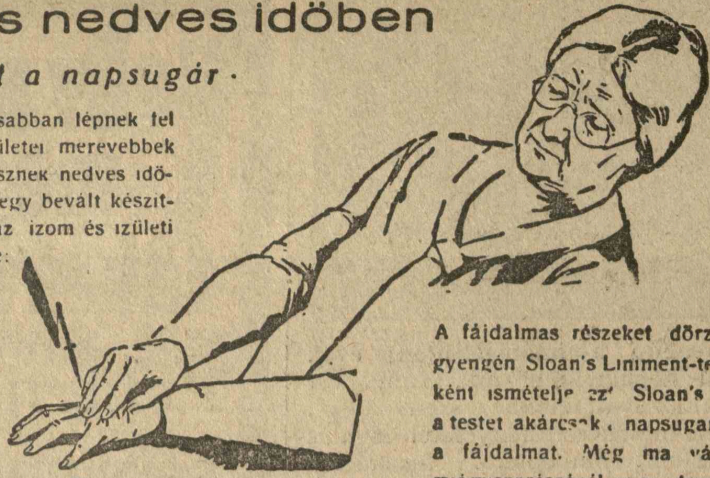
Vigyázní a védjegyre!

EMANUEL WISNER, BUCUREȘTI, Bulev Maria 8

Hideg és nedves időben

melegít mint a napsugár.

Régi fájdalmak súlyosabban lépnek fel fagyos napokon? Izületei merevbbek és fájdalmasabbak lesznek nedves időben. Az alábbiakban egy bevált készítményt ajánlhatunk az izom és izületi fájdalmak enyhítésére:

A fájdalmas részeket dörzsölje bő gyengén Sloan's Liniment-tel. Oránként ismétlje az Sloan's melegít a testet akárcsak a napsugara. Elűz a fájdalmat. Még ma vásároljon gyógyszerésznél vagy droguistájánál egy újabb üveget. 75-Lei-ért.

SLOAN'S LINIMENT

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi egy szó a vastag betűkkel 12 lej Vasárnapi 150 illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedély Allás keresőknek 25% kedvezmény A bukaresti kiadás részére szavanként 1 lej 50 szeri megjelenésnél 1 lej

Véte-eladás

Részletre készítik javított butort a leggyorsabbúttól a legfinomabb kivitelig. Hívásra házhoz megyek. Jakab János műasztalos, Brassó, Gyár-ut 120 mögött, Str. Sucava. 12052

Köcsisizólóműhely esztergákkal, teljes felszereléssel eladó. Dr. Borosnyay Pálné, Székelyudvarhely, Odorheiu. 12035

Jól bevezetett, biztos megélhetést nyújtó kozmetika, receptekkel együtt jutányosan eladó. Cim 12050 sz. a. a brassói kiadóban.

FRIEDMANN MARI BRASSÓ, KÓRHAZ-U 18 sz. A 28 év óta fennálló közvetítési irodája, vállal minden szakmabeli közvetítést. Házak, lakás, birtokok, üzlet és telek vételét és eladását. Méltányos közvetítési díj. 11599.

Fehér amerikai leghorn TENYÉSZTOJÁSRA megrendelését idejében kérjük. LEHORN-FARM, Kocsis A. és Fiai, Brassó. 11447

Egy 6000 kgr. hidmérleg megfelelő próbasúlymérlegekkel, jutányosan eladó. Cim 11838 sz. alatt a brassói kiadóban.

Egy tűzifaaprító üzem teljesen felszerelve, haláleset miatt minden elfogadható árrban eladó. Cim 11838 sz. a. a brassói kiadóban.

Egy 8 lóerős Schiel-féle korona nyersolajmotor üzemképes állapotban olcsón eladó. A meglevő székérre is felszerelhető. Cim 11838 sz. a. a brassói kiadóban

Régen fennálló korecsma ház-zal együtt 350 ezer lejért Ó-Brassóban eladó. Érdeklődni Friedmann Mari, Brassó, Kórház-ucca 18. I. em. 12070

Szappanprést megvételre keresek. Berger, Szatmár, Str. Vasile Alexandru 22. 12069

Gyermekkocsi modern, mélyalig használt, eladó. Berényi, Brassó, Uj-ucca 25-19. 12067

Mű- és laponas örlő malom, 3 pár kővel és két dupla hengerekkel bérebeadó. Érdeklődők irjanak a brassói kiadóba „Kereskedelmi Malom” jelgére. 12062

Fehér LEHORN vörös RHODE ISLANDI 35 holdas k'fudón edett 240 felüli tojók-tól, melyeket Gödöllőről importáltunk, TENYÉSZTOJAST, NAPOSCSIBÉT szállítunk kérjen árlapot Künle József gazdasága Lujza Fajbaromfitam Sft. Gheorgh. 11083

Egy teljesen jókarban levő madárjávör zongorát, mely csak takarítást és hangolást igényel, helyszűke miatt odadának egy elsőrendű 4 lámpásos teljes felszereléssel való rádóért. Cim 12080 sz. alatt a brassói kiadóban.

Keresünk megvételre kb. 1600 fm. használt 100 mm belső átmérőjű vízvezetékhez alkalmas vascsövet, lehetőleg 4 méter darabokban. Ajánlatok legolcsóbb ármegadással Cluj, postafők 42. címre. 12077

40 méhesalád eladó, országos méretű kaptárokban Csörök tanítónál, Hosszúfalva 12072

Allás' nyver

Jó jövedelem szorgalmas urak részére, 2000-4000 lej forgalmi tőkével, minden városban. Ajánlatok Rudolf Mosse-hez, Brassó, kéretnek. 12040

Önálló műbutorasztalos felvétetik Stefan Csahlos butorgyárában. Bra la 12055

ALLANDÓ BIZTOS KERESSET! Garanciakepes. jömegjelölésű részleteledásban jartas üzletszerzőket magas jutálékkal keres komplett dus kollekcióval és nagy raktárral rendelkező teksztíl részletüzlet. Erdély területén nagy ismeretséggel bírók előnyben ARANK e szakmában versenyen kívül! Ajánlatok eddigi működés megjelölésével: Teksztíliunio Brasov Katalin-ucca 8 címre küldendők. 11980

Perfekt diétás szakácsnő jó bizonyítványokkal szanatóriumba felvételk, ajánlatok az igények megjelölésével a szanatórium címére küldendők. Cim megtudható a lap brassói kiadó hivatalában 11955

Helyi képviselőket keresünk minden nagyobb városban. Előnyben, akik jobb férfitársaságokban bevannak vezetve Csakis feltétlenül intelligens egyének reflektálhatnak. Részletesen körülírt ajánlatokat „Eletöröm” jelgére Rudolf Mosse, Arad. 12056

Keresek németültudó szászleányt 2 gyermek mellé, ki a takarítást egyedül végzi, főzésben is segítkezik, vidékre. Ertekezni: Brassó, Kóbánya, Drágalina 2. Badesen-villa, I. em. 12068

Képviselőket keresek. Megkereséseket „Agilis” jelgére Rudolf Mosse hirdetőbe, Oradea Nagyvárad. 12074

Levelező könyvelőt keresünk aki a könyvelésben, román, német levelezésben és gépírásban is teljes gyakorlatlalt bír. Csak olyan urak ajánlatát kérjük, akik a fent felsorolt követelményeknek teljes egészében kifogástalanul eleget tudnak tenni. „Talum” Exploatare și Uzine Deva. 12073

Perfekt elárusítónők a rövid-áru és kéz munka szakmából keresenek azonnalra. Weisz si Co. S. a. Bukarest, Doamnei 4-bis. 12078

Allást keres

Fényképész segédnő, negatív és pozitív retusőr, állást keres, vidékre is elmegy. Cim „On-áló” jelgére a brassói kiadóban megtudható. 12083

Marabu Keltetőgépek
gravita los kö ponti melegvízfűtés. Többszörösen kiténtve ve

Rádiatorok és kazánok központi fűtésnek stb.
raktárról szállít

„MODERN” építőipari gépek és rádiátor részvenytar aság
Brasov, S rada Infundatá (K.s-utca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen

Páratlan olcsóság magyar könyvekben! (G2)

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet)	L. 130	Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háboruban (3 kötet)	L. 130
Maklai Sándor: Ordögszékér (2 k.)	85	Stefan Zweig: Amok (2 kötet)	85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet)	100	Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet)	130
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet)	85	Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet)	210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya

RADIUMCHEMA

LÉGZÉST ELÉNKITI
VÉRRELÁTÁST FOKOZZA
ANYAGCSERÉT SZABÁLYOZZA
IDEGEKET KI-EGYENSZÉLYOZZA
MÉRGEZŐ ANYAGOKAT ELTÁVOLITJA
GYULLADÁST GÁTLÓ ÉS FELSZÍVÓ HATÁSA VAN
MIRIGYEK MŰKÖDÉSÉT SZABÁLYOZZA
FAJDALMAT CSILLAPIT

RHEUMA ISCHIASIS
IZÜLETI GYULLADÁSOK
IDEGBAJOK ZSÁBA, BÉNLÁS
FÉRLMESZESÉDES NŐI BAJOK
GOLTYVA, CLUKORBAJ MIGREN, BŐRBAJOK
SZIV-GYOMOR, LÉP-, MÁJ- VESE-HYMBÁNTALMAK
TÜDŐ-TUBERKULOTIKUS MEGBETEGÉDESEK, ASTHMA STB. STB.

Brassói körzetképviselő: WEISS E. IL Hirscher-utca 19.
Bukarest: S. Bernstein & Co., S. r. Emigratulul 3 (colt An Im), Farmacia Császár, Calea Victoriei 101.
Gyulafehérvár: Weill Béla, Besz erce: Gellner, Emil, Kolozsvár: Ifj. Szele Márton, S rada Rajtu 3.
Cernovic: Dr. Schacht Peter, S. r. Banatulul 3, Déva: Sámuel M. yás, Dés: Sz ojka László, Lugos: Cséry Vilmo,
Nagyvárad: Lederer Ervin, Str. Moldova 20, Segesvár: West Vilmos, Nagyszombat: Reiner A., Str. Seb. Han 20, Szatmár: Kaufmann Ignác, Temesvár: Gaengler Miklós, Str. Tele. rafalul 6, Marosvásárhely: Dr. Erdélyi Emil, Torda: Je zenszky Aladár, Felsővisó: Pokorny Endre gyógyszerész.
Romaniai igazgatóság: Arad, Strada Consistoriul

Másfélezer pengő biztosítékkal, rendkívül intelligens, szorgalmas és puritán jellemű, komoly munkasör - leépített banktisztviselő - elhelyekedést keres komoly vállalatnál. Megkeresést „Szerény és szorgalmas Rbt. 1167” jelgére Rudolf Mossehez Timisoara I. 12064

Intelligens, fiatal, 3 nyelvet beszélő ur, idősebb házaspárhoz, magános urnál, gyermekek mellé, parochán esetleg anyahelyettesnek állást keres, a háztartás minden ágában jártas. Sz ves érdeklődést „27 éves” jelgére a lap brassói kiadója továbbt. 12079

Lakás

Kiadó 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló ház április 1-től. Érdeklődni Sziklás iroda, Brassó, Arvaház-ucca 7. 12026

2 nagy szoba, konyha, fürdőszoba, világos lakás, azonnal kiadó Brassóban, Kut-ucca 57. (Az Elágazásnál). 12025

Szoba, konyha és üzlethelyiség kiadó április elsejére. Brassó, Vár-ucca 86. 12023

SZOVATA-fürdőn pensiora be rendezett 10 szobás villa teljes felszereléssel bérebeadó. Steinfeldné, Ludosul de Mures. 11942

2 elegánsan butorozott uccai szoba (garcon-lakásnak megfelelő) azonnal kiadó, Brassó, Kolostor-ucca 34. I. em. balra.

KIADO előnyös feltételekkel, 20-szor 7 m területű gyár, irodával, három lakószobával és villanyos szalag-fűrészes és esztetga berendezéssel asztalos-árugyárhoz, Bukarest, Calea Calarasilor 134. érdeklődni Stavropol Sepcari 14. 12081

Könyvek

Több mint 10000 asszony bizonyítja, hogy a Biri néni szakácskönyvének nincsen párja. ennek segítségével a háztartás félfannyi gondtal és költséggel jár. Kemény kötésben 130 lej. Csak ezt fogadja el!

A perzsaszőnyeg házi készítése. Irta: Dóczy Pál. (Több mint 50 ábrával. Kézikönyv a perzsaszőnyeg-szövés tökéletes elsajátítására) 140 lej előzetes bekiűdés ellenében portómentesen küldi a Brassói Lapok könyvosztálya.

Vegyes

NAGYOTHALLAS és fülzúgás ellen kérjenek prospektust Nemeti Mórtól, Orodea Str.

Gyenge férfiak-

nak alszbeliyege miatt leveben történő beküldése ellenében bementve küldöm szabadalmazott sz-nzációs talámany mat ismert to könyvemet Cim: „Patent 601” Cluj (Kolozsvár) f. sz. postafiók.

Házasság

Többször nygeiem a hirdetekeket és ezért elhatároztam, hogy én is ezuton kísértem meg komoly házasság céljából ismeresegre szert tenni. 22 éves közép-ermetű csinosnak mondott, időbirtokos család hajadon leánya va yo, hozományom több millió érték és keszpenz. Keresemény urak levelet kerem a kiadóba, közvetítők ne irjanak. Csak közvetlen és komolyan házasondó óránto ur teljes címü levelet kérem „Ma gyar” jelgére a brassói kiadóba 12 65

Szilágysági autóbussz menetrend

Érvényes 1931 február 20-tól.
ZALAU SIMLEUL-SILVANI ÉI-CAREI:

INDUL					ÉRKEZIK					
I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	IV.	V.	
615	10:0	12	13	18	Zalau	730	830	910	1315	1910
640	11:10	1240	1340	1840	Várşolt	650	750	830	1235	1830
715	-	-	14:10	19	Crasna	715	-	-	-	19
845	-	-	15:30	-	Ciucea	845	-	-	-	-
715	11:30	13	14	19	Şimleul-Silvaniei	630	730	810	1215	1810
845	-	-	15:30	-	Taşnad	-	6	-	-	16
945	-	-	16:30	-	Carei	-	5	-	-	15

ÉRKEZIK
Károlybóli vonat indul Erminályfalva és Debreceen telé 10:25-kor,
Szatmár, M. Sírhét felé 1108 és 1714 órakor

CIUCEA ZALAU ŞIMLEUL-SILVANIÉI:

INDUL				ÉRKEZIK			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
-	14:16	17	-	Ciucea	845	1530	-
-	63	1530	1810	Crasna	715	1410	19
-	645	1530	1830	Várşolt	64	135	1810
75	-	190	-	Zău	615	13	18
715	16:15	19	-	Şimleul-Silvaniei	63	133	1810

ÉRKEZIK
Csucsán azonnali csatlakozás Kolozsvarra a személyvonathoz 9:04 órakor 10:15 Ra pidhoz, délután 17 órakor gyorsvonathoz, es 18:13 órakor személyvonathoz.
Nagyvárad felé délután személyvonat 1546 órakor.
Egyuttal bevárja az összes nappali vonatok érkezését.
Mera & Comp.

B. L. Kocsis Béla Felelős szerkesztő:
Brasov - Brassó, Napu-ucca 35-58 (a alon teruteruban: szerk és kiadó hivatal) - 77 és 82
Bucuresti - Bukarest I, Sárndar, No. 6
Telefonszám 363 64 373 70.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidallatintana kiadása es rotációi ayo utca, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 31), félre 61), évente 121) ej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A tövsi külföldi álmoxos negyedévre 42) félre 82) évente 161) lej

MEGBIZOTTAK. Arad: Str. Cuza Voda 3 (H. mátyi Pál) - Dés: Str. S Barnufu 10 (Oszton Kálmán) - Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Geza), Telefon 17 Hunvad- és Alsófőteremnyez részére Kolozsvár: Str. Duba arior 7. (Neumann Ignác) - Marosvásárhely: Sztjörgy-utca 6 (Szabo Jenő) - Nagyszombat: Str. Turnului 13 (Szi eváry László) - Nagyvárad: Str. Ne Jia 32 (Szabó Gyula) - Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László) Szatmár- és Marosnyez részére - Szilágysomlyó: (Heperia Ernő) - Temesvár: Gerő Sendor Gyárváros. Fő utca (Str. Daci) 33-35 - Torda: Str. Re ele Ferdinand 25 (Danas József)

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadó hivatalos, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda Részletes tarifákka készséggel szolálnak